

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

ЖИТТЯ БАГАТОГРАННЕ, РОЗМАЇТЕ

Рекомендаційний бібліографічний покажчик
для читачів віком 11-18 років

Київ – 2019

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

Життя багатогранне, розмаїте

Рекомендаційний бібліографічний показник
для читачів віком 11-18 років

Київ — 2019

УДК 011/015

Ж 74

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.
Укладачки Н.О. Гажаман, Н.П. Марченко.
Редактор В.Я. Полисаєва.

Життя багатогранне, розмаїте : рек. бібліогр. покажч. для читачів віком 11-18 рр. / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. О. О. Гажаман ; Н. П. Марченко. — Київ, 2019. — 64 с. : іл.

У покажчику рекомендовано художню та науково-популярну літературу з різних тем сучасних українських авторів для дітей-читачів підліткового віку.

© Національна бібліотека України для дітей

До юних читачів

Сучасні діти і молодь — особливе покоління. Незмінний атрибут їх буття — гаджети. Однак є речі, психічні стани, переживання та емоції, які не «загуглиш». Зрозуміти їх допоможе досвід — власний, чужий; пережитий насправді чи уявно й емоційно разом з персонажами захопливої книжки.

На щастя, таких книжок для підлітків з кожним роком стає більше.

Тетяна Качак, кандидат філологічних наук

Любий друже! На сторінках цього посібника укладачі пропонують тобі ознайомитися з інформацією про книжки, написані сучасними українськими письменниками за останні десять років. Рекомендуємо тобі нові прозові твори різних жанрів та видів (романи, повісті, оповідання, авторські казки, науково-популярні видання, літературу екшен і нон-фікшн) за такими тематичними напрямками, які є для тебе цікавими. Передовсім, у них іде мова про героїв близьких і зрозумілих тобі — твоїх ровесників, їхнє життя у школі та на канікулах, уподобання, дружбу і зраду дружби, стосунки з батьками, перші закоханості та інтим, підліткове бунтарство і толерантне ставлення до оточуючих, пригоди і детектив, екстремальні ситуації, події з історії України та життєві біографії видатних особистостей тощо.

Зважаючи на те, що підлітковий вік охоплює досить великий життєвий діапазон, інформацію про книжки у розділах покажчика згруповано наступним чином: для читачів 11-13 років розділ має назву «Шукаємо себе: мрії, прикромці, радощі, шкільні справи». Цей розділ містить також бібліографічні записи на серійні видання. Розділ для читачів 14-16 років називається «Дорослішаємо: халепи, втрати, перемоги, закоханості». Інформацію третього розділу, що має назву «Визначаємося: усвідомлення, плани, вчинки, відповідальність», адресовано читачам 17-18 років. Завершує видання допоміжний «Абетковий покажчик авторів та назв». Після кожного бібліографічного запису курсивом виділено тематику рекомендованих книжок.

За словами президента Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва У. Гнідець, кожна епоха по-різному сприймала свого юного читача і пропонувала йому актуальну для того часу літературну пропозицію. «І якщо усі попередні епохи переважно пропонували найкращі взірці поведінки у школі, вдома, у суспільстві, то література, створена саме для дітей та юнацтва сьогодні, жодним чином не прагне хизуватися виховними моментами і не претендує бути «ідеальною».

Однак, багато із представлених у посібнику видань стали переможцями різних літературних рейтингів, конкурсів, їхніх авторів нагороджено літературними преміями. У текстах рекомендованих книжок ти знайдеш відповіді не лише на багато поки що незрозумілих тобі питань, а й серйозних розмов на близькі тобі теми.

Шукаємо себе: мрії, прикромці, радощі, шкільні справи Художня література

Бачинський А. Детективи в Артеку, або Команда скарбошукачів / А. Бачинський ; обкл. Н. Гайда. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2014. — 191 с. — (Дитячі книги для читання).

Бачинський А. Детективи з Артеку, або Таємниці Кам'яних Могил / А. Бачинський ; обкл. Н. Гайда. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 271 с. — (Дитячі книги для читання).

Відпочиваючи у таборі на березі Чорного моря щирі прихильники мушкетерів і справжньої чоловічої дружби Антон, Сашко і Сергій разом із їхньою подружкою зі Львова скрипалькою Оленкою дізнаються про таємницю захованих неподалік коштовностей славнозвісної Міледі. Звичайно, невтомні шукачі пригод беруться за розслідування!

Пошук скарбів заводить їх до печери справжнісіньких контрабандистів та зіштовхує з підступними й безжальними викрадачами музейних цінностей.

У наступній історії йдеться про те, як змужнілі за рік хлопці, продовжуючи пошуки скарбів Міледі, приїжджають у гості до Оленки у Львів. Але тато дівчинки опиняється у небезпеці й відважна четвірка вимушена на канікулах вирушати до Кам'яних Могил. Саме тут з'ясується, чи існував насправді таємничий скарб та чи була їхня дружба справжньою.

Канікулярна повість. Детектив. Пригоди. Дружба. Львів.

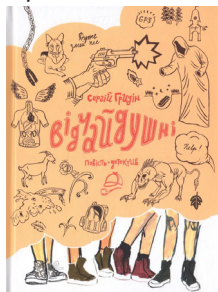

Бічужа Н. Шпага Славка Беркути: шк. роман / Н. Бічужа ; передм. Г. Шиян ; іл. М. Шутурми ; обкл. К. Ковалишина. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2010. — 173 с. : іл. — (Класні історії).

Це складна драматична розповідь про підлітків із різних за соціальним і культурним статусом львівських родин. Кожний із героїв по-своєму безкінечно самотній і незахищений, тому, в міру свого розуміння намагається відстояти власну «правду». Та для цього йому доводиться

чинити речі неприпустимі в його шкалі цінностей. Славко Беркута, Стефка Вуса, Юлько Ващук, Лілі Теслюк — кожий із цих підлітків складна особистість, що переживає в ході оповіді злами й внутрішні драматичні конфлікти.

Миська повість. Шкільне життя. Булінг. Дружба. Кохання. Конфлікт в родині.

Гридін С. Відчайдушні : повість-детектив. — Київ : Академія, 2017. — 127 с.

Ця книжка для тих, кому не випало потрапити на море, в закордонну подорож, чи табір відпочинку. Адже автор переконує, що навіть у бабусиному селі можна пережити найдивовижніше літо свого життя!

Дмитро на прізвисько Олівець, приїхавши на канікули, з'ясовує, що в селі Озерному зникають діти! Розпочавши розслідування, новоявлений шанувальник Шерлока Холмса та його друзі потрапляють до сільського дільничного і померлої відьми, до Чорного озера та на цвинтар. А ще тут є справжня «чоловіча» дружба, перші почуття та реальна доросла підступність і небезпека.

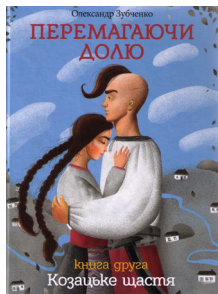
Повість приваблює легкістю мови та гумористичними епізодами, захопливим сюжетом і цікавими персонажами. Це справжня літня читабельна книжка для всіх, хто вірить у краще в людях і світі!

Канікулярна повість. Пригоди. Детектив. Для хлопців. Сільське життя.

Зубченко О. Перемагаючи долю. Кн. 1. Під чужим небом : пригод. роман / О. Зубченко ; обкл. М. Фоя. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 548 с. — (Книги для підлітків).

Зубченко О. Перемагаючи долю. Кн. 2. Козацьке щастя : пригод. роман / О. Зубченко ; обкл. М. Фоя. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 317 с. — (Книги для підлітків).

Зубченко О. Перемагаючи долю. Кн. 3. Повій, вітре! : пригод. роман / О. Олександр ; обкл. М. Фоя. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — 527 с. — (Книги для підлітків).

Історична трилогія розповідає про складні події в Україні XVII ст., коли наша земля потерпала від татарських набігів і тисячі українців опинялися на невольничих базарах по всьому світу. Саме так двоє братів

— Іванко та Юрась опиняються один у Китаї, а інший — серед яничар у Туреччині. Сильні та звитяжні хлопці прокладають свій нелегкий воїнський шлях на чужині, серед чужих звичаїв і віри, аж поки не стрічаються по різні боки ворожих таборів, щоб разом піти дорогою визвольної боротьби свого народу. Бо закладена в дитинстві любов до України ніколи не згасала у їхніх душах.

Події наступної книги розгортаються у 1638 році, коли на Лівобережжі України лютували коронні польські війська під проводом Потоцького та Вишневецького. Змужнілі та закохані Іван Рубай, Юрко, друзі-козаки покидають коханих дівчат аби стати на захист рідної землі. І хоча мужності та військового мистецтва заздрять навіть вороги, доля посилає юнакам нові випробування — красуня Оксана опиняється у полоні. Але «сміливі завжди мають щастя», а закохані серця попри все віднаходять шлях одне до одного.

Заклучна книга трилогії присвячена участі українських козаків, до яких французьке командування звернулося за допомогою у звільненні Дюнкерку від іспанців. Молодий козацький сотник Іван Рубай вирушає до Франції й зникає в поході безслідно. Але кохана Оксана, брат і вірні друзі невідступно шукають його, аби врятувати. Та й сам козак наділений такою жагою до життя й витримкою, що не підкориться навіть смерті.

Історія України. Козацтво. Пригоди. Шкільна програма. Військова справа. Патріотизм.

Есаулов О. Мамо, а що це було? / О. Есаулов ; обкл. С. Єрко. — Вінниця : Теза, 2016. — 159 с.

Більше 30 років минуло з часу катастрофи на Чорнобильській атомній станції. Для багатьох людей це минула історія. Першими у ті трагічні дні, в незабруднену радіацією зону, були вивезені мешканці міста Прип'ять. До катастрофи, як пише автор книжки, це місто — «чистюля в трояндах. У магазинах усього навалом. Навколо природа — з глузду можна з'їхати! Можна і гриби збирати і рибу ловити». Через кілька днів після аварії місто уже мало інший вигляд. «Воно зникло. Воно начебто ніколи не існувало... Жах раптової евакуації накрив Прип'ять разом із хмарою радіоактивного пилу».

Автор видання був свідком тих подій. Про них він і розповідає на сторінках видання через сприйняття малого Сергійка, одного з героїв книжки. Автор показує різну поведінку людей у тій ситуації: мужність і боягузство, розпач і організованість, недбалість і глибоку відповідальність за доручене завдання.

Історія України. Чорнобильська катастрофа. Стосунки в сім'ї. Місто Прип'ять.

Кокотюха А. Гімназист і Чорна Рука : пригод.-детектив. повість / А. Кокотюха. — 3-тє вид. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. — 224 с. : іл.

Кокотюха А. Гімназист і Вогняний Змій : пригод.-детектив. повість / А. Кокотюха. — 2-ге вид. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. — 272 с. : іл.

Дія повісті відбувається в наші дні у Києві на Подолі. В долі гімназиста Юрка Туряниці, котрому випало стати учасником справжнього розслідування, поєдналося сьогоднішня та історія бою його ровесників на залізничній станції Крути. Рятуючи разом із відставним міліціонером паном Шпигом і вірним бульдогом щоденник учасника бою під Крутами, хлопець протистоять намаганням лиходія Стрельцова підставити героя АТО та завадити перейменуванню вулиці на честь героя Крут.

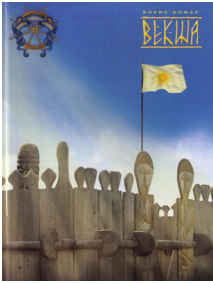
Водночас у повісті напрочуд яскраво описані будні сучасної київської гімназії, де є місце протистоянню з учителями та неписаним правилам поведінки, школярська солідарність й навіть підпільна комерція.

У наступній книжці серії Юрко несподівано опиняється в осерді гібридної війни за українську державність. Героєві та його товаришам-детективам доведеться з'ясувати, хто й навіщо палить у Києві старі будинки, намагаючись буквально «стирати з пам'яті» про тих їхніх мешканців, які протистояли російському імперському міфіві. А водночас у гімназії з'являються наркотики, на вулицях міста все більше людей зі специфічним мовленням ...

Якщо у першій книзі автор чудово розкрив перед читачем живе шкільне середовище, то тут на перший план виходять стосунки між батьком і сином Туряницями.

Книжка «Гімназист і Чорна Рука» відзначено «ВагоBooka». Простір української дитячої книги» у номінації «Підліткова книжка року», 2016.

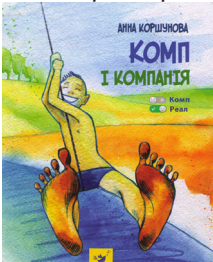
Детектив. Пригоди. Історія України. Війна. Шкільні будні. Родинність. Київ.

Комар Б. Векша : повість / Б. Комар ; ред. сер. та авт. передм. О. Гаврош. — Київ : Грані-Т, 2010. — 135 с., портр. — (Українська дитяча класика).

Ця пригодницько-історична повість розповідає про долю древлянського хлопця Микули на прізвисько «Векша» («білка»), якому випало попливти з купцем до Царгорода, втрапити в половецький полон, бути проданим у рабство та служити при царському дворі, втекти, самотужки подолати гори та перейти пішки Болгарію вздовж Дунаю, займатися рибним промислом на Дніпрі та стати пліч-о-пліч із охоронцями Русі на сторожовій заставі. Зрештою, герой повертається на батьківщину до своєї коханої Яни. Нав'язаний героєві жорсткими зовнішніми обставинами вибір між примусовим і добровільним рабством, між рабством «диким» і «цивілізованим» робить зрештою із юнака щирого й непоборного патріота своєї землі.

Історія України. Князівська доба. Пригоди. Подорожі. Патріотизм.

Коршунова А. Комп і компанія / А. Коршунова ; іл. Н. Міцкевич. — Київ : Час майстрів, 2017. — 232 с. : іл. — (Серія «Рекомендуємо прочитати»).

Звичайний типовий містянин Владик, який «на повну» живе хіба у соцмережах, волею обставин потрапляє до тітки в «глухе село», де йому відкривається звичайне живе людське життя, де все справжнє: бруд, смаки, робота й переживання, друзі й вороги. Поступово упереджений до оточуючих, доволі замкнений колись підліток стає відповідальним, спроможним на вчинки й почуття, відкритим до людей і світу хлопцем. А «поштовхом» до таких змін стає для героя зустріч із життєлюбним, рухливим і в хорошому сенсі «звичайним» ровесником в інвалідному візку Квітиком-Віктором. Світ Квітика — його дружня компанія, спрага й щоденні зусилля бути на рівні, цікавість до життя й щиросердність у ставленні до людей — розкривають у Владикові найкращі риси.

Інклюзія. Канікулярна повість. Дружба. Пригоди. Комп'ютерна залежність.

Луцкевська О. З води у воду : повість / О. Луцкевська ; худож. оформ. О. Були. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 127 с. : іл.

Героїня книжки Данка живе у мальовничому містечку Тальному на Черкащині. Найбільше вона любить воду і плавання. Ось і на найближчі літні канікули серед купи планів є план № 1 — перепливати річку Сахарку, та ще й уздовж. Тільки так, щоб ніхто не заважав. Проте є одна перешкода — друг Бодя, який, немов приклеєний, всюди ходить за дівчинкою і може завадити здійсненню цієї мети. І Данка таки придумує, як спекатися Боді. Тільки, що ж із того вийшло?

Авторка книжки — відома письменниця, перекладачка, дослідниця літератури для дітей, переможець кількох літературних конкурсів.

Канікулярна проза. Дружба. Пригоди. Місто Тальне.

Луцкевська О. Друзі за листуванням / О. Луцкевська ; іл. Н. Гайди. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2011. — 185 с. : іл. — (Класні історії).

Перебуваючи в міжнародному дитячому таборі «Далекоморський» в американському штаті Північна Кароліна, Ксеня Іваненко побачила багато незвичного і цікавого, часом такого, чого немає в Україні. Наприклад, поплавала на каное, поїздила верхи на мулові, відвідала знамениту Печеру кажанів, побачила каштанового дуба. А ще з приємністю провела час під час «Родинного вогнища», коли її нові знайомі з різних кінців світу розповідали про звичаї своїх країн. Побачила, що таке день Кавуна. А ще знайшла друга Еріка, з яким після від'їзду додому з приємністю почала листуватися не електронними, а справжніми паперовими листами у конвертах.

Канікулярна проза. Дружба. Пригоди.

Лущевська О. Мені не потрапити до «Книги рекордів Гіннеса» / О. Лущевська ; іл. Г. Осадко ; каліграфія та обкл. Д. Растворцева. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2014. — 11 с. : іл.

В оповіданнях збірки авторка змальовує різні випадки із життя школярів. Тут стосунки з батьками («Дванадцять», «Біографія мого тата», «Мені не потрапити до «Книги рекордів Гіннеса»»), зрадницька, підступна поведінка найкращої подруги («Хто я така»), родинний побут («Бінго»), перша закоханість («Чуєш, Тонько?», «Friends forever»), глузування однокласників із зовнішньої статури («Моя дорога»). Але, не дивлячись на часом сумні та неприємні життєві картини, у кожній розповіді звучить надія на краще. За словами авторки, у деяких оповіданнях описано епізоди з її особистого життя

Стосунки з батьками. Зрада дружби. Закоханість. Булінг. Родинний побут.

Малетич Н. Щоденник Ельфа / Н. Малетич ; іл. А. та Д. Нечаєвські. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 175 с. : іл.

Майже всі герої оповідань збірки уже не вважають себе дітьми. Хоча у них ще немає ні життєвого досвіду, ні уміння себе опанувати, виокремити головне, як в оповіданні «Садист». Інколи вони роблять дурниці, часом непоправні, як в оповіданні «Біла мама»; чи роблять поспішні висновки, як у оповіданні «Велосипед». Думають, що дуже самостійні, однак без дорослих у них часто усе догори дригом, як в оповіданні «Усе буде добре». Або ж даремно впадають у розпач, коли здається, що усе летить шкереберть, як в оповіданні «Усе шкереберть». І в цьому є сенс». А ще переконуються, які у них часом виявляються дріб'язкові проблеми на фоні справжніх людських трагедій, як це описано в оповіданні «Щоденник Ельфа». Хоча вони уміють постояти за себе («Ботанік»), і як правило, вчасно правильно зорієнтуватися («Мій друг — маніяк»).

Гендер. Дружба. Стосунки у сім'ї.

Матіяш Д. Марта з вулиці Святого Миколая / Дзвінка Матіяш; іл. Наталія Пастушенко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. — 240 ст. — (Книги для підлітків).

Це історія про львів'янку Марту, чемну та благополучну дівчинку, котра мріє стати художницею, має щирих друзів серед однолітків і дорослих та добру, чуйну до всіх її потреб родину. І хоча з дівчинкою не стається чогось надто прикрого, становлення її як особистості відбувається зовсім не безхмарно. Є у її житті втрати, радощі, складнощі та непрості рішення.

А ще це розповідь про буденне життя дорослої жінки на інвалідному візку Поліни, котрій, попри інвалідність вистачає сил на справжню дружбу, почуття та мрії.

Львів. Інклюзія. Родина. Творча особистість.

Оксенік С. Вбивство п'яної піонерки : роман / С. Оксенік ; обкл. Є. Величев. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — 349 с.

Того літа тихе непомітне село Варварка, неподалік Очакова, стало центром загадкових подій — із курників стали пропадати кури, невідомо куди поділася школярка Свєтка, хтось загубив дві в'язки однакових ключів. Що це? Складові одного ланцюга, чи нічим не пов'язані між собою події? За розслідування беруться двоє: тринадцятирічний підліток Вовка та дільничий міліціонер Ревмір.

Та у романі змальовано не лише кримінальні події. Це майстерно відтворена картина життя, яке було у 50-х роках минулого ХХ-го сторіччя. З його дефіцитами на продукти і речі, людськими забобонами, складнощами з транспортом та зв'язком. І, водночас, відкритістю життя між сусідами та знайомими, дворові ігри дітей і дорослих, теплі посиденьки родичів, неоднозначні стосунки у сім'ях і радянська система, що наклала свій брехливий прес на людей тієї доби.

Автор застосував цікавий стилістичний прийом — розповідь у тексті ведеться від імені Вовки та Ревміра, при чому тією мовою, якою вони послуговуються у житті — хлопець говорить літературною мовою, а міліціонер суржилом, адже він не зміг у післявоєнних умовах здобути потрібну освіту.
Детектив. Історія. Стосунки в родині. Українська мова. Радянська доба.

Роздобудько І. Арсен : повість / І. Роздобудько. — Київ : Грані — Т, 2012. — 220 с.

Дуже швидко після приїзду на літні канікули у село до бабусі з дідусем Арсен переконався, що нудьгувати йому тут не доведеться. І не помилився. Бо дуже багато важливого зумів зробити і зрозуміти. Дізнався нове про свій рід, розв'язавши майже детективну історію; довів, що його дід не вбивця; зазмаг, змужнів, допомагаючи по господарству. Зрозумів, що має стати справжнім чоловіком, налагодив стосунки з батьком, подружився зі своєю зведеною сестрою Нійоле і це стало ще одним важливим здобутком його літньої мандрівки. А ще закохався у Айрес, дівчинку із сімейного дитячого будинку.

Пригоди. Неповна сім'я. Кохання. Дитячі будинки. Канікулярна проза. Сільське життя.

Рубан Т. Нічийні / Т. Рубан ; обкл. М. Александров ; мал. А. Семчишин. — Вінниця : Теза, 2017. — 153 с. : іл., [1] с. іл.

Лесині дні спокійні та одноманітні — школа, домашні завдання, басейн, репетитор із англійської. Мама, яка все розуміє, підтримує, пояснює, бо працює, як каже Леся, «знеболювачем» душі, тобто психологом. Іншого життя Леся не уявляє. І справжніх друзів у дівчинки немає. Але ось вони з'явилися. Її ровесники, неочікувані, не такі домашні як Леся, а... нічийні. Безхатьки

Юлька, її молодший брат Ємець, Кавказ і Петрик. У них інше життя, немає батьків, вони мусять дбати про себе самі. Та душі у них дитячі. І Леся починає розуміти, що мало бути гарною ученицею, «Головне — бути людиною. А це набагато складніше, ніж вчити правила, формули й орфографію».

Міська повість. Сім'я. Безхатьки. Дівчата.

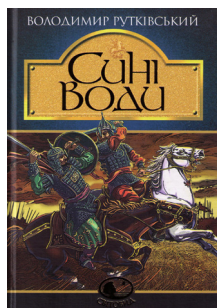
Русіна О. 34 сонячні дні і один похмурий / О. Русіна ; іл. Н. Слепцова. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — 80 с. — (Дитячі книги для читання).

У повісті йдеться про дружбу двох дівчаток-тезок на ім'я Анна, та одне на двох неймовірне літо в невеличкому приморському містечку. Оповідачка — місцева мешканка, одна з тих, хто залишається «біля моря», коли канікули закінчуються, інша вперше опиняється на морі, але вірить, що сама вона вічна як і море.

На тлі моря та особливого «приморського» плину життя розгортається історія народження справжньої дружби, триває детективне розслідування щодо чоловіка-з-чайками, розкриваються таємниці молодості жінки, котра вміє ловити миті життя, — Анатолії та кіномеханіка Стефана, який крутить фільми, котрі знімав «у минулому житті» тощо.

Ця історія спонукає читача бути уважним до тих, хто поряд. Бо лише люблячі, — варті любові.

Канікулярна повість. Пригоди. Мариністика. Дружба. Детектив.

Рутківський В. Сині Води : іст. роман / вступ. сл. І. Андрусяка ; іл. О. Кіналя. — Тернопіль : Навч. Кн. — Богдан, 2015. — 436 с., [1] с. : іл. — (Світовид : бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах. Серія 3. Література ХХ століття).

Захоплива оповідь про долю князя Дмитра Боброка-Волинського, котрий здобув першу значну перемогу над ординцями біля річки Сині Води,

а згодом очолив вирішальний для Куликовської битви маневр Засадного полку. Сюжет книжки переносить тебе в часи Литовської доби в Україні. Серед героїв твору князі та воєводи, бродники й гендлярі, кобзарі та селяни, гридні й вивідники — вся та розмаїта людська спільнота, що зрештою витворила непокірне й підступне, гонорове та шляхетне нутро українства. Також докладно описані характери й звичаї литвинів, татар і московитів, котрі тут мешкали та серед пригод, перемог і поразок, кохаючи та ненавидячи, так само посіли своє місце в історії нашої Батьківщини.

Історія України. Литовська доба. Військова справа. Національні спільноти. Дружба. Кохання. Патріотизм.

Сайко О. Новенька та інші історії / О. Сайко ; іл. Н. Гайди. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2014. — 183 с. : іл.

Герої оповідань, вміщених у збірці, тринадцятирічні школярі, хлопчики й дівчатка. Вони живуть у різних сім'ях: частіше з батьками, деякі з різних причин лише з мамою, чи лише з татом. А дехто, навіть, у дитячому будинку. Вони усі дуже різні. По-різному вчаться, по-різному себе поводять у схожих ситуаціях. Досить часто їм доводиться робити вибір на користь добра, або на користь зла; вчитися за зовнішньою оболонкою нахабного та зверхнього ровесника розпізнавати добру та співчутливу душу. Або у потрібну хвилину висловити співчуття, заступитися за ображеного, чи порадіти успіхові товариша.

Сім'я. Неповна сім'я. Дитячі будинки.

Стрижевська Т. Файні, товсті дівки, йо! : повість / Т. Стрижевська ; худож. О. Кузнецова. — Київ : Фонтан казок, 2017. — 187 с., [7] с. : іл. — (Книжка про мене).

Киянки Зоряна та Мілана — найкращі подруги «з пелюшок». Хоча дуже різні як зовні, так і за вдачею. Зоряна — «дівчинка з перцем», а Мілана —

тихий «миротворець». Але такий, що уміє все побачити і проаналізувати. Обидві вони — сучасні дівчатка. Розбираються у моді та косметиці, легко спілкуються у вайбері, прагнуть вживати лише корисну дієтичну їжу. При цьому не дуже докладаючи рук до будь-якої роботи. Та, коли на літніх канікулах їх відвозять у закарпатське містечко Ясіню, перед дівчатками відкривається інший світ — світ чудової природи, романтики, мольфарки бабусі Катрі. Словом, світ справжності. Та чи витримати подругам такий екзаме́н?

Повість — переможець конкурсу книжок для підлітків «Напишіть про мене книжку», оголошеного видавництвом «Фонтан казок».

Канікулярна проза. Дівчатка. Дружба. Сільське життя.

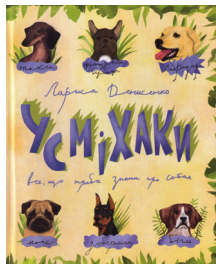
Чат для дівчат : [оповідання] / упоряд. В. Вздутьська ; О. Луцевська ; фотоіл. О. Тисовської. — Львів : Вид-во Старого Лева, 1918. — 171, [1] с. : фотоіл.

Зміст збірника, як видно із назви, для сучасних дівчат і про дівчат. Герої дванадцяти оповідань потрапляють у різні ситуації: в окремих випадках не знаходять спільної мови з батьками, бояться майбутнього, соромляться своєї зовнішності, чи, навпаки, аж надто відверто її демонструють. Стикаються з прикрощами та втратами, мріють і захоплюються. Але усі вони мають одне спільне: з надією і оптимізмом дивляться у майбутнє. В оповіданнях багато гумору, емоцій, переживань.

У кінці книжки вміщено короткі біографічні довідки сучасних українських письменниць, авторів оповідань збірки.

Дівчатка. Шкільне життя. Стереотипи.

Науково-популярна література

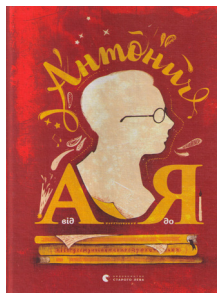

Денисенко Л. Усміхаки : все, що треба знати про собак / Л. Денисенко ; худож. оформ. М. Фоя. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — 123, [12] с. : іл.

Знана письменниця Лариса Денисенко розповідає у цій книжці про собак, яких сама дуже любить. Тому найперше, про що ти дізнаєшся, це — чому мати чотирилапого друга таке величезне щастя, але й — так само величезна відповідальність. Адже те, яким виросте твій пес — усміхаючу чи злюкою, залежить лише від тебе та твоєї родини!

У легкій і зрозумілій формі книжка пояснює, як і чому формується характер твого улюбленця, як слід обирати собі песика, яким чином його доглядати, годувати, вигулювати та навіть лікувати!

Екологія. Тварини. Собаки.

Ільницький Д. Богдан І. Антонич від А до Я / тексти Д. Ільницький ; граф. опрац. Л. Стецькович, В. Стецькович. — Львів : Вид-во Старого Лева. — 2017. — [71] с. : іл., фотоіл.

Книжки з такими назвами (змінюються лише прізвища) львівського Видавництва Старого Лева — про видатних та відомих українців. Їхні тексти та малюнки зрозумілі як дітям різного віку, так і дорослим. Усі вони зовні схоже поліграфічно оформлені. За побудовою кожен умовний розділ книжок розпочинається з наступної літери абетки і у ньому розповідається про правдиві події, людей, атрибути, споруди, почуття, риси характеру тощо, які відіграли якусь роль у біографії особистості, про яку йде мова у книжці. У всіх книжках, крім текстів, багато малюнків, фотографій, іншої інформації, що ілюструють тексти і доповнюють образи видатних українців.

Богдан Ігор Антонич — особливий письменник. Природа наділила його багатьма талантами. Він був поетом, скрипалем, художником. Небагато подорожував, не був відчайдушним у вчинках, не часто розважався. Але у навколишньому світі бачив лише сонце, радість, добро і життя.

На сторінках книжки автори — письменник і художники, у текстах та ілюстраціях відтворили життєвий шлях поета — від народження і до кінця його недовгого життя. Розповідають, де він народився, у яких місцях жив, що любив, як одягався, як складав вірші; які пори року любив найбільше, у чому бачив Бога. А також про його дивовижне вміння, навіть подорослішавши, залишитися дитиною, «дітваком із сонцем у кишені».

Українці. Письменники. Поети. Художники. Біографія. Культура.

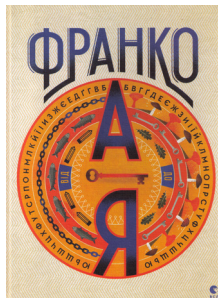

Терещук Г. Шептицький від А до Я / тексти Г. Терещук, О. Думанська ; граф. оправ. А. Лесів. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — [71]с. : іл., фотоіл.

Це книжка про митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького, який перебував у цьому сані з 1901 по 1944 роки. Митрополит «усім своїм життям утверджував віру, надію і любов як засадничі чесноти світу, в якому мільярди Я мають порозумітися, щоб співіснувати в мирі й приязні. Твоє Я серед тих мільярдів».

Автори розповідають про графську родину, у якій народився Роман-Олександр-Марія Шептицький, про те, яку освіту він здобув; культуру та ерудицію митрополита, яка так дивувала сучасників. Турботу про освіту молоді, опікування дитячими сиротинцями, лікарнями, музеями. А також про риси характеру митрополита, захоплення давнім мистецтвом іконопису. Численні ілюстрації та фотографії книжки допоможуть краще зрозуміти подвижницький життєвий шлях митрополита Андрея Шептицького.

Видання отримало відзнаку «Рейтинг критика» у категорії «Нон-фікшн». *Особистості. Релігія. Україна. Греко-Католицька церква. Біографія.*

Тихолоз Б. Франко від А до Я / тексти Б. Тихолоз, Н. Тихолоз ; опрац. наук. інформ. з ін. джерел О. Думанська ; граф. оправ. Р. Романишин, А. Лесів. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. — [71] с. : іл., фотоіл.

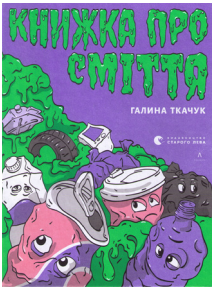
Іван Якович Франко народився 1856 року, коли західна частина України була у складі Австро-Угорської імперії. Але усвідомлював себе українцем. Поєднував у собі хист надзвичайної сили і велике працелюбство. І. Франко першим серед українських письменників заробляв на хліб власним пером. Першим поєднав вишиванку та європейський костюм. Очолив першу українську політичну партію. І ще багато в чому був першим.

На сторінках книжки письменники та художники розкривають геній Івана Франка, розповідають про нього як про письменника-енциклопедиста,

вченого-економіста, фундатора шевченкознавця, пристрасного бібліофіла. Роз'яснюється основне поняття світогляду Івана Яковича — «поступ». Численні малюнки, фотографії та тексти зображують І. Франка у колі його сім'ї, з дружиною, дітьми, з однокумцями, на природі. Розповідається про улюблені місця письменника, його захоплення, заняття спортом. І, навіть, надруковано рецепт улюбленого іменинного пирога письменника.

Видання має спеціальну відзнаку «Рейтинг критика», категорія нон-фікшн. «Вага Вookа. Простір української дитячої книги», номінація «Пізнавальна книжка року», 2016.

Українці. Поети. Культура. Письменники. Біографія.

Ткачук Г. Книжка про сміття / Г. Ткачук; дизайн обкл. А. Селлешій. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 132 с.

Це книжка про один із найбільш неочікуваних наслідків появи людини на планеті Земля — СМІТТЯ! Це дивовижна річ, котру дуже легко створити, але якої неймовірно важко позбутися.

Нині сміття переслідує нас на пікніку і в річці, воно островами плаває в океанах і осіло вже навіть на дні Маріанської впадини! Якщо ми не зупинимо сміття, то воно з високою ймовірністю ще за нашого життя заповнить усю планету.

Книжка розповідає про те, які варіанти вирішення цієї ситуації знайшло нині людство. Навіщо та як саме сортувати сміття. У що корисне можна перетворити «непотріб». Як припинити користуватися речами, які є найбільш шкідливим сміттям тощо.

Книга містить спеціальні сторінки, на яких можна записати свої думки, спостереження, експерименти та ідеї.

Екологія. Здоровий спосіб життя. Побутові навички. Критичне мислення. Технології.

Ушкалов Л. Шевченко від А до Я / тексти Л. Ушкалов ; граф. оправ. А. Стефурак. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — [71] с. : іл., фотоіл.

Тарас Григорович Шевченко — найбільший геній України. Людина, яку наш народ ставить вище всіх митців, політиків, полководців і вчених. Такої особистості не має жодний інший народ на земній кулі. Він був академіком, професійним художником — видатним гравером та живописцем, а також письменником — драматургом і прозаїком. Та, найперше, Т. Шевченко був геніальним поетом. Чия творчість — це «безстрашна боротьба за права та волю людей». Його «Кобзар» став «святим письмом» української ідеї — книгою, яку розуміють усі українці.

У книжці описано та зображено найважливіші віхи життя Кобзаря — його дитинство, різнобічне навчання, викуп із кріпацтва, роки заслання, коло його найближчих друзів, світогляд. А також розповідається про те, що любив Кобзар у побуті — дітей, небо, весну, квітку лілею, дерево тополлю, рідні народні пісні, Україну та її людей. А ще про те, який одяг він любив, яку споживав їжу, які мав риси характеру, яким уявляв щастя.

На сторінках книжки вміщено автопортрети Т. Шевченка, портрети знайомих художника, написаних його рукою, уривки з віршів та щоденника поета. У кінці видання вміщено кросворд про Кобзаря, у позиції якого потрібно вписати інформацію, що подається у книжці.

Видання має відзнаку Всеукраїнського рейтингу «Книжка року», номінація «Дитяче свято», 2017.

Українці. Поети. Художники. Культура. Біографія.

Щербаченко Т. Як не заблукати в павутині / Т. Щербаченко ; намал. Д. Кузьменко. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2013. — 103 с. : іл.

Цей науково-популярний путівник-довідник просто, весело та зрозуміло розповідає про мережу інтернет. Йдеться як про технічні питання існування Інтернет (сервер, браузер, провайдер, модем, bluetooth, wi-fi, QR-код тощо) та його змістове наповнення (пошуковці, торенти, обмінники, мережеві бібліотеки тощо), так і про засади «здорового способу існування» в мережі (тролі, боти, спам тощо) та морально-етичні і правові сторони її буття (авторське право, конфіденційність, веб-заробіток тощо). Дотепно дібрані українські відповідники іншомовних слів (як-то, «верстак», «пошуковець», «переглядач», «вкладень» тощо) додають читанню смаку.

Інтернет. Навички поведження в мережі.

Серійні видання

«Видатні українці. Люди, які творили історію»

В історії України є чимало видатних і талановитих українців. Серія книжок «Видатні українці. Люди, які творили історію» розповідають про життя цих людей, які змінили світ на краще та подарували нам геніальні ідеї та винаходи. Це розповіді про наших земляків від народження до смерті, про справжніх, а не вигаданих супергероїв. У кінці кожного розділу подається перелік питань про найважливіше, викладене у ньому. Тексти книжок розраховані на спільне читання дітей з батьками.

Панасов І. Леонід Каденюк / І. Панасов ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. М. Мороз. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 125 с. : іл. — (Видатні українці. Люди, які творили історію).

«Життя людини має починатися з мрії» — це слова першого космонавта в історії України Леоніда Каденюка. З дитинства його мрією був космос. А, щоб ця мрія здійснилася, хлопчині з буковинського села Клішківці Льоні Каденюку знадобилося 36 років. Леонід з дитинства намагався бути найкращим у в усьому, за що брався. Гарно вчився в школі, любив усі предмети, «бо чудово розумів: там, на орбіті Землі, йому можуть знадобитися будь-які знання». А ще любив людей, легко почувався в колективі. Це йому дуже допомагало протягом життя: у школі, в Чернігівському льотному училищі, Зоряному містечку, загоні космонавтів у США. Так він крок за кроком наближався до мрії, яка реалізувалася 1997 року. Тоді Леонід Каденюк у складі міжнародного екіпажу космічного корабля «Колумбія» майже 16 днів перебував у космосі.

Описуючи весь життєвий шлях Леоніда Каденюка, автор книжки більш детально розповідає саме про перебування космонавта на орбіті, де, крім екіпажу, його найближчими друзями були рослини, з якими він проводив наукові експерименти. Автор звертає увагу на побут астронавтів у невагомості, їхнє дозвілля, спостереження Леонідом Каденюком за Землею, розуміння того, як її треба берегти, а не руйнувати; спуск з орбіти на Землю. Звертає увагу на книгу космонавта «Місія — космос».

Особистості. Українці. Космонавтика. Біографія.

Панасов І. Валерій Лобановський / І. Панасов ; пер. О. Добряков ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. М. Мороз. — Київ : Агенція «ІРІО», 2019. — 125 с. : іл. — (Видавні українці. Люди, які творили історію).

Сторінки цієї книжки розповідають про геніального тренера, який вписав Україну в історію світового футболу. З дитинства юний киянин полюбив цю гру, тренувався, що не заважало йому добре вчитися і багато читати, згодом здобути освіту інженера, але не розлучитися з футболу. Автор книжки описує як тренувався футболіст Валерій Лобановський. Як під час матчів грав київський лівий форвард, як застосовував наукові розробки, освоюючи секрети футбольної майстерності, доводячи до досконалості свій кутовий «фірмовий удар» по воротах — «чистий лист». Прочитаєш ти і про те, яким тренером-новатором був Валерій Васильович, про історичні футбольні матчі динамівців. А також про прикрощі, невдачі та тріумфи великого тренера. Адже футбол «від Лобановського» випереджав свій час і став класикою.

Книжка вміщує багато кольорових ілюстрацій, а кожен розділ розпочинається афоризмами В.В. Лобановського.

Особистості. Спорт. Українці. Біографія.

Промахов О. Ігор Сікорський / О. Промахов ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. О. Марчишина. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 125 с. : іл. — (Видавні українці. Люди, які творили історію).

На сторінках книжки висвітлюється життєвий шлях генія авіації, бога вертольтів і родоначальника великих літальних апаратів, нашого співвітчизника, киянина Ігора Васильовича Сікорського. Ігор змалку захопився літальними машинами, вивчав усе, що стосувалося їх побудови, навіть зависав у плетеній люльці за п'ять метрів над землею, привчаючи себе до висоти. З часом ідеї втілилися у життя. Були перші польоти і перші світові рекорди,

як, наприклад, політ на «Іллі Муромці». Згодом Ігор Сікорський спромігся увійти до когорти засновників індустрії авіації. Хоча його шлях не був гладеньким. Були успішні польоти і прикрі аварії, життя на чужині, але ніколи не було розчарувань і відмов від мрії. Винаходом життя авіаконструктора став гелікоптер VS-300 з одновинтовою схемою, яка донині є панівною. Такі літаки стали застосовувати для порятунку людей, адже своє дітище Ігор Іванович розробляв для використання з мирною метою. Вони заповнили повітряний простір США, а Ігора Сікорського стали називати Містер Гелікоптер. Зараз в Україні належно шанують і пам'ятають свого великого земляка.

Особистості. Винахідники. Авіація. Біографія. Київ.

Шутко О. Роксолана / О. Шутко ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. М. Мороз. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 125 с. : іл. — (Видатні українці. Люди, які творили історію).

В історії Османської імперії найвпливовішою жінкою була дружина султана Сулеймана Пишного Гуррем. Та, яку називають Роксоланою. Життя цієї жінки ось уже протягом 500 років викликає цікавість у багатьох митців світу. Ця дівчинка Настя Лісовська з українського містечка Рогатин, яку в 16 сторіччі ще підлітком викрали татари, зуміла поламати багато традицій і стати порадицею свого чоловіка у державних справах. А ще, маючи великі статки, багато витратила на благодійність — будувала храми, лікарні, школи, безплатні їдальні для бідних людей. А завдяки впливові на султана та дипломатичному хистові оберігала свою Батьківщину Україну від набігів татар. Та, перш ніж цього досягти, і розуміючи, що повернення додому ніколи не буде, Роксолана багато вчилася — вивчала Коран, східні мови, культуру, звичаї, закони Османської імперії. Розповідь про Гуррем завершується переліком важливих дат та пам'ятних місць, пов'язаних з Роксоланою.

Особистості. Жінки. Біографія.

«Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей»

Головні герої книжок цієї серії — відомі особистості, які досягли видатних результатів завдяки наполегливій праці та вірі у свої сили, бажанню принести щось корисне у світ. Це чудова мандрівка на життєвому шляху хлопчика чи дівчинки, які стають дорослими людьми, котрі увійшли в історію. Тексти книжок дають приклади, як досягти поставлених цілей. У кінці кожного розділу є вправи-запитання, які допоможуть запам'ятати все головне й цікаве і наштовхнуть на роздуми, як стати першим у своїй справі та досягти успіху.

Книги цієї серії бажано читати дітям разом із дорослими.

Вздальська В. Вільям Шекспір / В. Вздальська ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. М. Мороз. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 142 с., [1] с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

На сторінках книжки вміщено розповідь про найвеличнішого англійського письменника, одного із найкращих драматургів світу Вільяма Шекспіра. Він залишив нам безліч білих плям у своїй біографії, навіть точна дата його народження достеменно невідома. Внесок Шекспіра в культуру Англії важко переоцінити. Своїми творами він створив ту англійську мову, яка звучить сьогодні. Написав багато історичних п'єс, так званих хронік, про великі битви минулого й боротьбу за англійський трон. Серед них «Річард III», «Генріх VI», герої яких змальовані реальними людьми зі своїми добрими і негідними бажаннями та вчинками.

Сам, будучи непоганим актором, Вільям добре знав тодішні вимоги до театру, а, щоб зробити його популярнішим, театр треба було добре «струснути» із середини. Шекспір шукав нові ідеї, писав про те, «що хвилює всіх людей на світі, — про любов і ненависть, сенс життя і людську природу», першим показав на сцені психологічний розвиток героїв. Такими є його п'єси, які тепер ставлять в усіх країнах, — «Ромео і Джульєтта», «Макбет», «Дванадцята ніч», «Отелло». Авторка книжки розповідає також про створення Вільямом Шекспіром трагікомедій, а також показує його як «солодкозвучного і медоточивого» автора сонет.

Особистості. Письменники. Драматурги. Театр. Культура. Біографія.

Костюченко І. Маргарет Тетчер / І. Костюченко ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. О. Макарова. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 162 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Це розповідь про те, як дівчинка із родини простого англійського бакалійника у той час, коли жінок не дуже хотіли бачити біля керма держави, стала відомим політиком. Тричі прем'єр-міністром Великобританії. Маргарет з дитинства подобалося бути найкращою, перемагати. А юнкою сама багато чого вирішила щодо свого майбутнього. Девізом життя її стали слова: «Неможливо? Я не знаю такого слова!». З цією фразою М. Тетчер увійшла в світову історію

Авторка книжки розповідає про роки навчання Меггі в школі та Оксфордському університеті, раннє членство в партії консерваторів, звитяжні виборчі кампанії, у яких Маргарет Тетчер брала участь, ідучи до успіху, на який вона заслуговувала. Її віддану працю на посаді міністра освіти та науки, згодом прем'єр-міністра Великобританії, успіх, коли Маргарет Тетчер вдалося витягнути країну з економічної кризи, керуючись лише переконанням про те, що «немає державних грошей, є гроші платників податків». Завершує видання розділ, у якому подається інформація також для батьків про життєвий шлях М. Тетчер.

Особистості. Політика. Економіка. Жінки. Гендер. Біографія.

Опанасенко О. Блез Паскаль / О. Опанасенко ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. К. Дерев'яно. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 109 с., [2] с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Французький вчений Блез Паскаль вирізнявся своїми здібностями в усьому: математиці, фізиці, природознавстві, літературі. Попри слабе здоров'я, у першій половині свого недовгого життя цей вчений та винахідник устиг зробити немало: винайшов лічильну машину, барометр, шприц, одиницю вимірювання тиску, мову програмування. Цей надзвичайний чоловік

стояв біля витоків цілих галузей науки: гідростатики, теорії ймовірностей, диференціального числення тощо. У той час єдиним задоволенням для нього була радість пізнання. Авторка книжки розповідає також про другу половину життя Паскаля, коли Блез почав роздумувати про сенс життя, став відлюдником у монастирі, своїми листами боровся з брехливими єзуїтами, написав чудову книжку «Думки», яку читають і досі. А ще справами, словами і грошима допомагав своїм ближнім. Так, у березні 1662 року було втілено в життя ще одну ідею Паскаля — громадський транспорт, який уперше застосували у Парижі.

Особистості. Вчені. Винахідництво. Дослідження. Відкриття. Біографія.

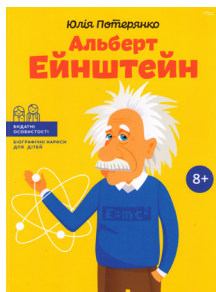

Опанасенко О. Нікола Тесла / О. Опанасенко ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. О. Макарова. — Київ : Агенція «ІРІО», 2019 . — 111 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

На сторінках книжки авторка розповідає дивовижну і повчальну історію життя видатного вченого, великого винахідника серба Ніколу Теслу. У житті йому довелося пережити чимало труднощів. У користь його винаходів люди не завжди вірили, обдурювали з гонорарами, він кілька разів ставав банкрутом, згоріла його чудово обладнана лабораторія. Але вроджений талант та наука завжди вели Ніколу Теслу вперед.

Своїми відкриттями Нікола Тесла збурював увесь світ. Він «приручив» грозу, за що його називали «повелителем блискавок», створив двигун змінного струму, турбіну, що лягла в основу авіаційних реактивних двигунів, ехолокатори, дистанційно керовані механізми тощо. Багато інших його винаходів та проєктів випередили свій час. Наприклад, факс, телетайп, FM-радіо, Інтернет, електромобіль. Усе, що заробляв, Нікола Тесла витрачав на свої дослідження. Не придбав домівки, жив у готелях, не мав сім'ї. Авторка описує життя вченого з теплотою та повагою, розповідаючи не лише про наукові досягнення, а й характеризує коло його знайомих — друзів і тих, хто не бажав йому успіхів. Мав Н. Тесла і дивацтва, про які також іде мова у виданні.

Особистості. Вчені. Відкриття. Винахідництво. Дослідження. Біографія.

Потерянко Ю. Альберт Ейнштейн / Ю. Потерянко ; пер. О. Добряков ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. Є. Васильєвої. — Київ : Агенція «ІРІО», 2019. — 103 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Ця книжка про те, як зростав, творив і жив найлегендарніший вчений ХХ ст. Альберт Ейнштейн. Коли був зовсім малим, то не грався з дітьми, був відлюдькуватим, коли підріс — не любив школу, на все мав власну думку. В юності, поки здобував освіту, йому довелося не солодко — змушений був змінювати місця проживання, мав не постійну і мало оплачувану роботу, а звідси — нестачу грошей, недоїдання. Та не в правилах Альберта було опускати руки. Він міркував так — немає роботи, зате є купа вільного часу займатися улюбленою фізикою. Згодом життя налагодилося і дало оглушливий результат. Протягом лише одного 1905 року, свого «року чудес», вчений зробив усі свої найвидатніші теоретичні відкриття, про які просто і зрозуміло розповідається на сторінках книжки. Це формула майбутньої молекулярно-кінетичної теорії та остаточне доведення існування атомів; теорія, що поклала початок квантовій фізиці; теорія відносності та найвідоміша у світі фізична формула: $E = mc^2$, яку сьогодні можна побачити на футболках, чи кухлях з чаєм.

Авторка описує також світове наукове турне А. Ейнштейна, розповідає про риси характеру вченого, його відкритість до людей, вимушений від'їзд на проживання у США, боротьбу з війнами. Адже енергії у ційжиттерадісній людині вистачало на все. Завершує книжку розділ, у якому розповідається про пам'ятники Альберту Ейнштейну, що стоять в різних країнах світу.

Особистості. Вчені. Відкриття. Дослідження. Біографія.

Потерянко Ю. Марія Кюрі / Ю. Потерянко ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. О. Марчишина. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 169 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Велика донька Польщі та вихованка Франції Марія Склодовська-Кюрі — найвідоміша жінка-вчена в галузі хімії та фізики, двічі лауреатка Нобелівської премії. Історія її життя вчить, що, незважаючи на соціальний статус, місце народження та стать, якщо вірити у свою мету та бути наполегливим, можна досягти успіху та втілити свою мрію. Адже жила Марія Кюрі у той час, коли жінкам майже повсюдно не дозволяли вчитися та бути викладачами у вишах. Читаючи книжку, ти дізнаєшся про життя цієї дивовижної жінки, починаючи з раннього дитинства. Анчупочо (так називали маленьку Марію) рано навчилася читати і це стало її життєвою пристрастю, дізнаєшся про те, як вона набиралася знань і сама навчала дітей, бо треба було на щось жити, яка назавжди пов'язала своє життя з наукою. Марія Кюрі вивчала елемент уран, з якого разом із чоловіком П'єром виділяла нові елементи — радій та полоній. Так у науці з'явився новий напрям — радіологія.

Марія Склодовська-Кюрі була відомою громадською діячкою, багато зробила для порятунку солдат у роки Першої світової війни, створивши перший гібрид автомобіля і рентгенівського апарату, так звані «кюрічки».

Особистості. Вчені. Дослідники. Жінки. Відкриття. Дослідження. Гендер. Біографія.

Росоловська А. Леонардо да Вінчі / А. Росоловська ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. В. Олешко. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 223 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей)

У книжці розповідається про італійця Леонардо да Вінчі, автора відомих картин «Мадонна в скелях», «Таємна вечеря», «Мона Ліза». Да Вінчі прагнув втілити математику в художньому мистецтві. Його «Вітрувіанська людина» — це зашифрований символ гармонії тіла людини і символ симетрії Всесвіту загалом. Жив митець в епоху Відродження — у XV столітті. У той час про нього ходили легенди, адже він був генієм в усьому: живописі, науці, техніці, мистецтві налагодження людських стосунків. Леонардо був загадкою для сучасників, та і досі його особистість до кінця не розгадана, як і багато таємниць у його творчості. Багато хто вважає, що його основним заняттям було написання картин. Однак, сам да Вінчі вважав себе у першу чергу інженером-будівельником. Картини, фрески, мости, різні пристрої та

винаходи Леонардо прагнув довести до досконалості. І багато в чому був новатором. Так, він винайшов нову техніку живопису «сфумато» (серпанок), світлотінь — спосіб передачі об'ємного зображення.

Захоплююче і доступно авторка книжки висвітлює життєвий шлях Леонардо да Вінчі, розповідає про міста, в яких він жив, його вдачу, особливості тієї епохи, перераховує багато його геніальних технічних винаходів.

Особистості. Мистецтво. Винахідництво. Живопис. Біографія.

Сердюк М. Ілон Маск / М. Сердюк ; пер. О. Добряков ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. О. Марчишина. — Київ : Агенція «ІРІО», 2019. — 125 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Ім'я нашого сучасника Ілона Маска відоме всьому світові. Він інженер та винахідник, удатний бізнесмен, який виключно завдяки своєму розумові та працездатності зумів стати мільярдером. Ілон з дитинства був «типовим книжковим хробаком», тому безліч знань стали його «фішкою».

У книжці змальовано весь життєвий шлях Ілона Маска від народження, першої відеогри-стрілялки, яку він придумав у 12 років — до сьогоднішніх успішних проєктів. На цьому шляху були поразки і перемоги, але все, що задумує І. Маск — тільки задля того, «щоб змінити світ на краще». Серед його ідей та проєктів — випуск енергозберігаючих пристроїв та електромобілів, організація онлайн-банків, дружній до людини штучний інтелект, допомога в лікуванні хвороб головного мозку. І після кожного проєкту бізнесмен шукає виходи на «новий рівень». Тепер зі своїми однодумцями він втілює ідею польоту на Марс. Про все це йдеться у книжці. У кінці видання описується день Ілона Маска, правила його роботи з підлеглими, список улюблених книжок.

Особистості. Бізнес. Винахідництво. Підприємництво. Біографія.

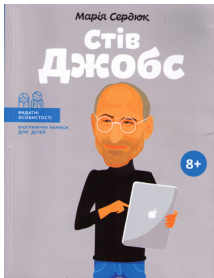
Сердюк М. Коко Шанель / М. Сердюк ; пер. О. Добряков ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. В. Прокопенко. — Київ : Агенція «ІРІО», 2019. — 111 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Символ елегантності та вишуканості — коротка чорна сукня, сукня-сорочка без означення талії шемізье, жіночі штани, полотняні костюми, блузи і трикотажні кофтини, капелюшки з невеликими крисами, спідниця-дзвіночок, ділові твідові костюми, недорогі прикраси (біжутерія), короткі стрижки і неповторний аромат парфуму «Шанель № 5» — без цього наше сучасне життя навіть уявити не можна. А придумала усе це у ХХ ст. французька Коко Шанель.

Справжнє ім'я Коко — Габріель Шанель, дівчинка, яка виросла у притулку, де була заведена строга дисципліна і лише на канікулах у тітці була справжня воля і можливість багато читати. Однак, у пансіоні Габріель опанувала кравецьку справу, яка допомогла принести їй славу світового модельєра. Але, перш ніж Шанель змінила світ моди, вона спочатку співала простенькі куплети у кав'ярні «Ротонда», торгувала капелюшками і багато працювала. Спочатку як швачка, потім як власниця кравецького ательє, пізніше — Будинку моделей.

Авторка видання з захопленням описує життєву дорогу світового кутюр'є Коко Шанель, її творчу натуру, що не мала спокою, згадує друзів, кохання і характеризує «стиль Шанель» — зручну елегантність, що від часу, коли жила Коко Шанель панує у світі до сьогодні.

Особистості. Світова мода. Модельєри. Кутюр'є. Історія моди. Підприємництво. Біографія.

Сердюк М. Стив Джобс / М. Сердюк ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. К. Дерев'янка, О. Макарова. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 143 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

Не всі знають, що на початку епохи комп'ютерів ці машини надходили на ринок у вигляді конструкторського набору, який потім ще треба було зібрати продавцеві, або покупцеві. І це було досить складно, якщо нічого не тямити в техніці. Американець Стив Джобс створив першу в світі компанію з продажу комп'ютерів у готовому вигляді — Аппе I. Їх придумав його товариш Стив Возняк. Правда, корпус у цих машин був дерев'яний. У книжці авторка розповідає про те, як під керівництвом Стива Джобса члени його команди удосконалювали функції та дизайн комп'ютерів, розуміючи як це важливо для покупців; як продаж комп'ютерів Аппе II став найприбутковішим проектом в історії бізнесу.

Сторінки книжки розповідають також про компанію Хегох PARC, інженери якої придумали інтерфейс комп'ютера, мишку, ноутбук та концепцію інтернету. «У мене немов очі відкрилися, — розповідав згодом Джобс. Я зрозумів, яким має стати майбутнє комп'ютерів». І, незважаючи на те, що Джобс мав конфліктний, нетерпимий до іншої думки характер, його бізнесові здібності ще не один раз ставили комп'ютерний світ догори дригом. Це комп'ютерні мультики і планшети, фірмові магазини з продажу цифрової техніки, музичні плеєри тощо. Про все це йдеться у книжці.

Бізнес. Підприємництво. Комп'ютерна техніка. Торгівля. Біографія.

Сердюк М. Чарлі Чаплін / М. Сердюк ; дизайн обкл. Д. Растворцев ; іл. Є. Васильєва. — Київ : Агенція «ІРІО», 2018. — 143 с. : іл. — (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей).

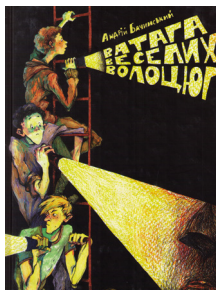
До сьогоднішнього дня англієць Чарлз Спенсер Чаплін вважається найбільшим коміком усіх часів і народів. Народився він у Лондоні, там і розпочав свою кар'єру актора. Дитинство у Малюка Чарлі було не дуже радісним — розлука з рідними, дитячий притулок, різні роботи, що їх перепробував хлопчина. Однак, Чарлі завжди знав, що стане актором. І, навіть, коли вперше вийшов на сцену, почувався як риба у воді. «День без усмішки — втрачений день», — стверджував він. Набувши шаленої популярності в Англії, поїхав у США. Там Чаплін вперше переступив поріг кіностудії, там він став... «волоцюгою». Цей образ став його візитівкою. Тоді Чарлі Чаплін як режисер і актор створив знамениті фільми «Волоцюга», «У парку», «Банк»... і перетворився на всенародного улюбленця.

У книжці розповідається про творчі удачі та невдачі Чапліна, засновану ним кіностудію «Юнайдет Артис», звукові фільми «На плече!», «Великий диктатор», резонанс у суспільстві, який викликали ці фільми. Не обійшла увагою авторка і особисте життя коміка — розповіла про кохану дружину Уну, дітей, останні роки життя у Швейцарії.

Мистецтво. Актори. Німе кіно. Коміки. Біографія. Дитячі притулки.

Для читачів 14-16 рр.

Дорослішаємо: халепи, втрати, закоханості, перемоги. Художня література

Бачинський А. Ватага Веселих Волоцюг / А. Бачинський ; обкл. К. Слонова. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. — 159 с.

Однокласники називають їх Ве-Ве-Ве, або Ватага Веселих Волоцюг. Це Віт, Влад і Василина. Вони дружать, часто виходить так, що завжди вміють втрапити у такі пригоди, відгуки про які доходять аж до директора школи. Ось і цього разу друзі вирішили дослідити підземелля Львова, щоб побачити підземну річку Полтву та тунель театру. WWW навіть уявити не могли з ким вони там зустрінуться і про що дізнаються. Наприклад, про театр графа Скарбека, скарби Низького замку, Костел єзуїтів. А ще підземним мандрівникам довелося стати навіть новоспеченими гангстерами, щоб з музею книги викрасти документ для підземного жителя Сема.

Дружба. Міська повість. Пригоди. Історія. Львів.

Бачинський А. 140 децибелів тиші / А. Бачинський; обкл. А. Бочко. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. — 127 с.

Головний герой цієї повісті — юний музикант Сергій, чиє щасливе життя зруйнувала аварія, що забрала всю родину та позбавила слуху. Хлопець опиняється у школі-інтернаті, де йому доводиться будувати свій світ заново, зустріти справжніх друзів і перші почуття. Намагаючись врятувати свою подругу Яринку, юнак опиняється в «паралельному світі» мафії, що

експлуатує інвалідів, але не здається та продовжує боротьбу за своє достойне життя.

Інклюзія. Становлення особистості. Дитячий будинок. Мафія «глухих».

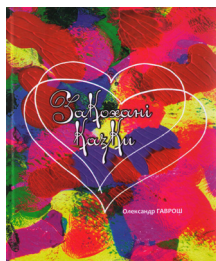

Біла Н. Крута компанія : повість / Н. Біла. — Київ : Академія, 2017. — 159 с.

Мілка, Мірка і Каринка — подружки. Між ними немає ніяких секретів. Вони сучасні дівчата і, не дивлячись на те, що ще школярки, вважають себе цілком дорослими. Інколи роблять те, що не варто робити, досить часто занадто виключно одягаються, говорять про хлопців та інтимні стосунки. Їм трохи нудно. Тому згодом приймають у своє коло Олега, Дімку і Сашка. Тепер їм здається, що їхня компанія найкрутіша, бо часом грають у дуже небезпечні «ігри», не думаючи про наслідки. Як от Мілка, як їй здається, закохується і зустрічається одночасно з двома хлопцями. Події книжки авторка висвітлює через сприйняття її головних героїв.

Відзнака порталу «VagaBooka. Простір української дитячої книги», номінація «Підліткова книжка року», 2017.

Дружба. Дівчата. Миська повість.

Гаврош О. Закохані казки : 14 мал. історій для однієї вел. дівчинки / О. Гаврош ; іл. О. Гаркуші. — Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2017. — 86 с. : іл.

У книзі відомого письменника та драматурга Олександра Гавроша зібрано чотирнадцять казкових різножанрових оповідок, поєднаних єдиним, але вічним почуттям — любов'ю. Кожна історія, чи то йдеться про папужку, котрий не втратив віри серед сірих як один горобців, чи про поета, котрий попрощався зі своєю музою, сповнені щемливого шарму та притчевості, притаманних казковим історіям Г.Х. Андерсена.

Кожний герой цих оповідок, будь то «квітухий лось» зі своєю підприємливою білою кізочкою чи пурпурова квіточка з її «першим метеликом», за-

пам'ятовується й ненав'язливо доводить, що складність та неоднозначність людського життя і взаємин — то і є найбільше Диво.

Книгу увиразнюють емоційні динамічні ілюстрації Олександри Гаркуші.
Почуття. Казки. Притчі.

Гридін С. Дорослі зненацька : повість / С. Гридін ; фото на обкл. Н. Білецької. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 137 с.

Тимофій Загороднюк вчиться у школі і, щоб не повністю сидіти на шиї у мами, постійно десь підробляє і допомагає у хатніх справах по господарству. Йому уже знайоме доросле життя. Тимко знає, що таке цигарки та інтим, він звик бути розважливим та самостійним. Йому начебто все зрозуміло. Аж ось зустрічає Юльку, відразу закохується і втрачає голову. Розгублюється, коли розуміє, що ще не повністю сам розлучившись із дитинством, починає усвідомлювати, яка на них із його Юлькою-Лисичкою лягає відповідальність за майбутню дитину.

Кохання. Неповна сім'я. Формування характеру.

Гридін С. І паралельні перетинаються : повість / С. Гридін. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 127 с.

Для Романа Гордійчука настала несприятлива смуга: у новій школі не склалися взаємини з однокласниками. А після дурної вихватки курдуpeля з молодшого класу в школу ходити взагалі стало неможливо, так його зацькували діти. До того ж, здається, що він і батькам не потрібен. Та ще і з соцмереж лізе в очі усіялка депресивна писанина. От і вирішив Роман, для чого ж йому жити? І лише, коли хлопця врятували, він зрозумів, що життя —

це диво. Бо поки живеш, усе можна змінити: побачити, як тебе люблять батьки, та і талантом ти не обділений. І є навкруги хороші люди: дорослі і однолітки.

У книзі піднімається також тема присутності в інтернеті різних небезпечних соціальних груп.

Булінг. Стосунки з батьками. Депресія. Спонування до самогубства. Соцмережі.

Гридін С. Не-ангел : повість / С. Гридін. — Київ : Академія, 2016. — 143 с.

Головний герой повісті Олесь Вершинюк по натурі трішки боягузливий. Він уникає конфліктів, бійок, боїться грози. А ще хлопець недовго сидить за комп'ютером. Лесь насолоджується книгами. Йому все одно про що читати, він читає всюди і завжди. Знання, набуті з книжок, допомогли хлопцеві стримувати свої емоції. Особливо, коли бачить як терпляче мама, яка є хлопцеві справжнім другом, переносить грубощі батька. І коли так само мовчки Лесь спостерігає за батьківськими п'яними вибриками, хоча і пам'ятає татове тепло і ласку, коли хлопчик був ще зовсім малим.

Хвороба мами, поведінка батька, врешті-решт, призвели до того, що хлопець пішов з дому. Дружба з безхатьком Шкилетом відкриває перед Лесем зовсім інший світ, у якому вони потрапляють у дуже складні, загрозливі ситуації, де на сторонню допомогу немає ніякої надії.

Хлопці. Конфлікти у сім'ї. Безхатьки. Сирітство. Формування характеру.

Гридін С. Незрозумілі : повість / С. Гридін. — Київ : Академвидав, 2016. — 128 с.

Повість розповідає про досвід дорослішання та перші підліткові «непорозуміння» з друзями, однокласниками, батьками та вчителями звичайного

дев'ятикласника Сашка Головка. Автор відверто говорить з читачем про статеві зміни і першу закоханість, перший досвід розглядання жіночого тіла тощо.

Характер Сашка розкривається у непростих і напружених стосунках із батьками, другом Ромкою й однокласницею Орисею. Переживаючи складні ситуації (як то вечірка у Каті Змієвської чи бійка з Качком) і приймаючи «чоловічі» рішення підліток дорослішає, знаходить себе. А поряд із ним проживають власне дорослішання некерований Вовка Бадій і перша красуня Діана Мельник, шибеник Вітьок Баранець і відмінниця Орися Огородник, спритник Сєвка Мовчанов і легковажна Катя Змієвська — звичайні підлітки, у кожного з яких свої «незрозумілі» виклики й ситуації.

Та зрештою це повість насамперед про становлення чоловіка. Про здатність бути безжальним і вимогливим до себе. Про внутрішню чесність і самооцінку та самоповагу.

Видання удостоєне премії «Глиняний кіт» у номінації «Дитяча література». *Шкільне життя. Почуття. Дружба. Родинні стосунки. Хлопці.*

10 історій для хлопців : оповідання / упоряд. Н. Мелетич. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 158 с. : іл.

Десять історій сучасних вітчизняних письменників про хлопців, представлених у збірнику — дуже різні. Тут щира дружба і свідомо підстава, співпереживання і незрозуміла жорстокість, приниження слабшого, сила волі і триумф хворого на дитячий церебральний параліч. А також непрості стосунки з батьками, неочікувані пригоди і недитячий досвід про війну очима хлопчини, який бачить бойові дії у східних областях нашої держави.

Хлопці. Дружба. Зрада. Формування характеру. Стосунки з батьками. Війна на Сході України.

Захабура В. Лепрекони / В. Захабура ; дизайн обкл. Н. Малетич. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 176 ст. — (Книги для підлітків).

Це щира жива розповідь про будні сучасних столичних підлітків, котрі взувають у гімназію зелені черевики і тому називають себе спільнотою лепреконів. Їм дістається від учителів, котрі, дбаючи про «добрі результати», можуть заборонити учням весну чи нахабно «поставити перед фактом». Їх занадто опікують, чи геть не помічають батьки й до живого дістають застарілі соціальні стереотипи.

Та найбільший скарб «лепреконів» — їхня вірна дружба, котра дає силу пережити й перші почуття, і пошуки кожним себе, і незрозуміння з боку оточуючих.

Розповідь ведеться від імені «лепреконки» Наталі, котра отримує листа від друга дитинства Антіна і довідується, що геть нічого не знала про людину, котру вважала абсолютно собі зрозумілою. А за якийсь час Антін, нині вже дівчина Тоня, повертається до Києва й стає невід'ємною частиною буття дружної компанії гімназистів.

Шкільне життя. Толерантність. Трансгендер. Стереотипи. Перші почуття. Стосунки з дорослими. Миська повість. Київ.

Корнієнко Т. Недоторка : психолог. казка / Т. Корнієнко ; іл. В. Борігард. — Київ : Час майстрів, 2017. — 104 с.

У кожному класі є свої сгазу — диваки, про яких відразу й не скажеш, що саме з ними не так. Але підліткам важливо, аби їх розуміли та помічали. Щоденник п'ятнадцятирічної Алевтини-«Мийдодіра», котра відчуває непереборний жах перед кожним дотиком до будь-чого, розкриває напружене й водночас типове життя підлітка, котрий вирізняється із загалу. Перші почуття, намагання знайти підтримку в колективі, страхи й мрії дівчини захоплюють і заставляють переосмислити власні досвіди.

Книга — переможець Всеукраїнського конкурсу дитячої літератури «Корнейчуковська премія» у номінації «Проза для дітей старшого віку» (2014).

Інклюзія. Становлення особистості. Шкільне життя. Почуття.

Купріян О. Солоні поцілунки : повість / О. Купріян. — Київ : Академія, 2016. — 127 с.

Мілка і Таня — однокласниці і давні подруги. Таку дружбу називають справжньою. Таня живе у багатодітній сім'ї, змушена допомагати мамі по господарству, тому не змогла скласти ДПА з кількох предметів за дев'ятого класу. А Мілка, як справжній волонтер, узялася за репетиторство Тетяни, ще і друзів залучила до цього процесу. Хоча для Мілки ці канікули виявилися далеко не радісними. Розлучилися батьки. Розчаровується у Богданові та Сашкові, хлопцях, які їй подобалися. Але усе можна виправити. Є любляча мама, тато, вірна подруга, а час все розставить на свої місця.

Дружба. Дівчата. Стосунки з батьками. Неповна сім'я.

Купріян О. Щоденник Лолі : за мотивами серіалу «Школа» / О. Купріян ; дизайнер обкл. Л. Панасюк. — Київ : Книголав, 2018. — 205 с., [2] с. — (Полиця бестселер).

Книжка написана у формі щоденника 15-річної Лолі Гавриленко. Вона блогерка, рекламує косметику та модний одяг, має тисячі фоловерів. Заробляє на цьому трохи грошей. У дівчинки є два молодших братики та сестричка, якими вона опікується. А ще бабуся. Щоб малих не помістили у дитячий будинок, Лола нікому не говорить, що мама померла, перебуваючи на заробітках за кордоном, а батько невідомо де. Блог забирає купу часу, тому дівчинка не дуже гарно вчиться. А тут ще закохалася у генія паркуру Пашу. Не маючи ніякого захисту, Лола здається досить бешкетливою і задеркуватою, час від часу втрапляє у всілякі халепи — то її викрав і побив наркоман, то перелаялася з усіма подругами, то підбурює увесь клас не вчити вдома уроків. Так робить вона сама, бо їй «...треба вижити, а не вчитися». А все тому, що Лолі немає кому розповісти про те, що її хвилює,

що болить, що радує. Тому дівчина веде щоденник, на сторінках якого вона розкривається такою, якою є насправді.

Книжку внесено у короткий список «ЛітАкцент року — 2018» у номінації «Поезія і проза для дітей».

Дівчата. Шкільне життя. Сирітство. Соцмережі.

Левкова А. Старшокласниця. Першокурсниця / Левкова А. ; фото на обкл. О.Тисовська, Н. Коваль; [передм. авт.]. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. — 325, [3] с. — (Книги для підлітків).

Ця книжка — щоденник Лілії Маринник, випускниці школи та першокурсниці, котрій «саме час» закохуватися, творити та скидати з п'єдесталу кумирів, шукати друзів і вчителів. А головне — дівчині доводиться пізнати й прийняти саму себе та інших такими, які вони є.

А довкола розгортаються буремні події початку 2000-х років і доводиться визначатися також зі своєю громадянською позицією, зі своїм розумінням країни, в якій вирішив жити й реалізувати себе.

Книга отримала перемогу в номінації «Дебют року в прозі» за версією «Барабуки» у 2017 р.

Львів. Історія України. Кінець ХХ — початок ХІ століть. Становлення особистості. Громадянська позиція. Дружба.

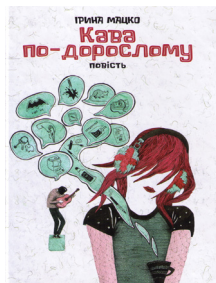

Луцевська О. Інший дім / О. Луцевська ; обкл. Н. Гайдучика. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2013. — 119 с. — (Майже дорослі).

Сталося так, що батьки Артема та Павлини розлучилися. У мами інша сім'я, інший дім, інша країна. Діти живуть у Києві з татом, якому до їхніх проблем байдуже. Дітям важко, особливо меншій Павлинці. Їй дуже хо-

четься, щоб під час перемовин по скайпу мама сиділа поруч з нею, а не по той бік екрана. По телевізору весь час говорять про кінець світу, на вулиці дорослі розбишакуваті хлопці хотіли відібрати у неї гроші, по дорозі додому заблукала. Павліні хочеться поділитися своїми страхами, успіхами, симпатіями. Щось повинно змінитися, мама кличе дітей до себе і кінця світу не відбулося. От тільки з Артемом сталася халепа.

Неповна сім'я. Спорт. Міська повість. Київ.

Мацко І. Кава по-дорослому : повість / І. Мацко ; паліт. О. Стельмах. — Київ : Академія, 2018. — 128 с.

У книжці авторка описує події, що відбулися протягом року в житті Каті — головної героїні повісті. А довелося дівчині пережити усяке: роздратування від того, що не ладнаються стосунки між батьками, а потім ще і їхнє розлучення. Захоплення Семом, верховодою їхньої компанії, який виявився злодієм. Закоханість і розчарування Антоном, який виявився наркоманом. Наруга над подругою Варкою, свідком якої Каті довелося бути, всілякі підколки та капості у класі з боку так званої «еліти». І повна неясність щодо майбутньої професії. Здавалося, розчарування її знищать. Однак, як підкреслює авторка книжки, життя чудове, коли тобі шістнадцять. «А світ такий — який є. Хай не ідеальний, але все одно прекрасний. Головне — навчитися робити висновки з уроків життя, бо вони безцінні, і намагатися не нашкодити іншим».

Шкідливі звички. Профорієнтація. Стосунки у сім'ї. Булінг.

Мацко І. Перехідний вік... моєї мами : повість / І. Мацко ; обкл. О. Куровець, М. Кінович. — Київ : Академія, 2017. — 127 с.

«Аліна — звичайна. Скромна і тихенька. Її ніколи не видно і не чути, хоча зріст у неї — метр сімдесят п'ять. Вона переконана, що є недоладною незграбою. Найвища у класі, задовгі руки, сутулі плечі». Ще і постійні непорозуміння з батьками, хоча вони знають, що в Аліниних тринадцять років — це непростий перехідний вік. До дівчини приходять нові думки не лише про фізичні зміни її організму, а і про цінність життя, про те, що не завжди щирі наміри керують поведінкою тих, кому віриш. І відкриття того, що, щоб зрозуміти свою дочку, яка подорослішала, мамі також потрібно здолати труднощі, пережити свій перехідний вік.

Дівчата. Стосунки з батьками. Фізіологічні зміни.

Мензатюк З. Дике літо в Криму: пригод. повість / обкл., титул Г. Олійко ; ред. І. Малкович. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. — 191 с. : іл.

Повість є продовженням пригод киянки Наталочки та пластуна Северина, про яких йшлося у широко відомій книжці «Таємниця козацької шаблі». Відпочиваючи в Криму, друзі знайомляться зі своїми кримсько-татарськими ровесниками та допомагають у пошуках легендарного срібного поясу. Спільність і суперечливість історичного минулого, потреба відстоювати право бути господарем власної землі, схожість долі окремих родин, які зазнавали репресій, але залишалися людьми, — все це зближує героїв.

Книжка захоплююча, цікава й повчальна. Вона нищить стереотипи, розповідає чимало цікавого про історичні долі кримсько-татарського народу й зберігає у собі щемкий романтичний образ українського Криму, який був і залишається для нас символом літа, екзотичної краси, древності та свободи.

Канікулярна повість. Пригоди. Патріотизм. Кримські татари. Історія України. Дружба. Детектив. Мариністика. Толерантність.

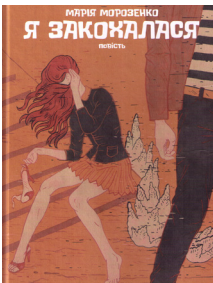

Мензатюк З. Як я руйнувала імперію / З. Мензатюк ; обкл. Р. Попського. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2014. — 271 с.

Повість розповідає про часи недалекого минулого, коли Україна входила до складу Радянського Союзу, а патріотичний рух, як і все питома українське — мова, культура, історія, були під забороною або існували в понівеченому, спотвореному вигляді. Яринка, її родина й оточення — живі свідки величних і мізерних діянь усіх поколінь українства й, водночас, звичайні люди, котрі люблять, борються, мріють і приймають складні рішення.

Повість занурює читача в буття радянської доби. Дає змогу відчувати й зрозуміти, який довгий і складний шлях пройшли покоління українців, аби здобути незалежну державу.

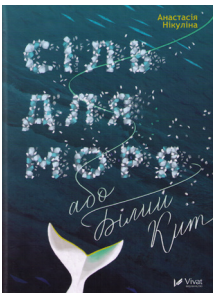
Історія України. Родина. Дружба. Кохання. Протистояння радянській владі.

Морозенко М. Я закохалася : повість / Марія Морозенко ; палітурка О. Стельмах. — Київ : ВЦ «Академія», 2017. — 127 с. : іл.

Віра — звичайна київська гімназистка з благополучної щасливої родини. У неї турботливі батьки, чудова бабуся у селі, вірний товариш Васька, з яким знайомі «тисячу років», і щира подруга Мирося. Та з першим днем нового шкільного року в життя дівчини приходить довгоочікуваний «принц» — однокласник, а з ним — нові почуття. Повість розповідає про справжнє та несправжнє в людях, про болючі неминучі помилки на шляху дорослішання та вічні цінності, котрі завжди допоможуть не схибити.

Шкільне життя. Дружба. Почуття. Родина. Спонування до самогубства. Київ.

Нікуліна А. Сіль для моря, або Білий Кит : роман-буря / А. Нікуліна ; худож. і дизайнер обкл. С. Акатъєва. — Харків : Vivat, 2017. — 223 с.

Головна героїня повісті чотирнадцятирічна Ліза, є постійним об'єктом цькування для однокласників. Тому в школі у неї немає друзів. А вдома,

на погляд батьків, вона також не виправдовує їхніх сподівань. Тому мама і батько постійно кричать на дівчину та за будь-що дорікають. Нікому нічого не розповідаючи, ховаючись від знущань, дівчина знаходить підтримку лише від Білого Кита у соцмережі. А ще її розуміє нова знайома Аня, жінка в інвалідному візку, з якою Ліза бачиться, коли приходить до свого єдиного друга — моря. У якийсь момент дівчина відчула, що більше вже не може витримувати цих знущань. І Білий Кит (як потім виявиться зовсім не випадковий Лізин мережевий знайомий) пропонує дівчині покінчити з життям. Однак, вихід завжди є. Не потрібно заглиблюватися у себе і мовчати. І батьки зрозуміють, і справжні друзі також часто поруч.

За цей роман письменницю нагороджено Міжнародною українсько-німецькою літературною премією імені Олеся Гончара у номінації «Проза» та відзнакою «Найкраща книга для підлітків» премії «Глиняний кіт», а також відзнакою «ВагаВooka. Простір української дитячої книги» — у номінації «Шпаргалка для вчителя».

Булінг. Стосунки з батьками. Інклюзія. Спонування до самогубства. Соцмережі.

Процюк С. Полями і хмарочосами : повість / С. Процюк ; обкл. Г. Букша. — Вінниця : Теза, 2016. — 156 с.

Головні герої книжки восьмикласниця Оксана Нечипоренко та десятикласник Денис Волощук закохані один в одного. Але автор так побудував сюжет розповіді, що на сторінках видання вони не зустрічаються, лише переписуються «старомодно — мейлом». Адже події розгортаються під час літніх канікул, а підлітки відпочивають у різних місцях. До красеня Дениса починає підбивати клинці непорядна і корислива Ликера Пилипів, однокласниця Дениса. Хлопець розгублений. «Ксеня — по-своєму рідна і звична. Кера — якась чужа і незрозуміла». Чому ж його тягне саме до Ликери? І чи зустрінуться вони з Оксаною, щоб, як мріяли, «Удвох ходити полянами і блукати всередині хмарочосів. ...щоб красу і силу свого молодого досвіду віддати Батьківщині, яку вони зроблять по-справжньому щасливою і будуть пишатися нею».

Канікулярна повість. Закоханість. Патріотизм.

Процюк С. Сорок цистерн любові : повість / С. Процюк ; обкл. Н. Надьожна. — Вінниця : Теза, 2017. — 155 с. : іл.

Головні персонажі книжки — Макс Піддубник, Інна Комашко, Віктор Говорук та Микита. Вони дуже різні. Старшокласники Макс та Інна живуть так, як і мають жити люди за чесними та справедливими правилами. А такі як Віктор Говорук та «друзі» з його компанії зневажають усі моральні норми. Так сталося, що Макса, який заступився за Інну, ледь не до смерті побили за вказівкою Говорука. І ось за розслідування цього побиття береться Микита, з якого, за словами автора повісті, «... колись виросте талановитий приятель Холмса, пострах бандюків та всіх антизаконників». Та чи зможе Микита довести розслідування до кінця. Адже зрадником виявився бездушний Максимів батько.

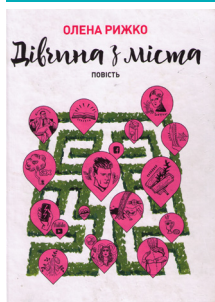
Пригоди. Сім'я. Стосунки з батьками. Хлопці. Міська повість.

Перше побачення : прозобукет / В. Макарик [та ін.]. — Київ : Академія, 2018. — 142 с.

«Іноді для того, щоб завоювати серце дами, справді потрібен геройський вчинок. А щоб пізнати сутність людини, треба пережити критичну ситуацію, бо тільки такі події зривають усі маски», — так говорить одна із персонажів збірки оповідань. І зміст книжки це підтверджує. Саша тролить Лалі за те, що посміла закохатися у «її хлопця». Уляна підступно мстить Наді, вважаючи її суперницею, і це назавжди руйнує їхню дружбу. Карина через заздрощі натравлює на Емму «ненависника усіх тих ЛГБТ», хоча Емма тут ні до чого. А Марина через свою нікому «непотрібність» хоче покінчити із життям. І усі ці несподіванки, як і їх фінали, якимось чином пов'язані з першим побаченням.

Закоханості. Зрада дружби. Депресія. Дівчата. Спонування до суїциду.

Рижко О. Дівчина з міста : повість / О. Рижко. — Київ : Академія, 1018. — 144 с.

У силу обставин головна героїня повісті Тіна змушена переїхати з міста у село до бабусі. На перший погляд у новій для неї школі все тихо і пристойно. А насправді, як у серіалі. Є тут свої верховоди та їхні прислужники, зовнішній вигляд учнів свідчить про майнові нерівності; є конфлікти і нові незвичні враження. Батьки Тіни розлучені і живуть у місті. Тут дівчині ні з ким поділитися таємницями, отримати пораду, важко самій витримувати нападки однокласників. Раптом на захист Тіни стає розумний і розсудливий однокласник Максим.

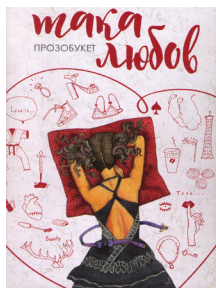
Шкільне життя. Дівчата. Неповна сім'я. Сільське життя. Булінг.

Стрижевська Т. Де ESC з моїх халеп? / Т. Стрижевська ; худож. О. Кузнецова. — Київ : Легенда, 2018. — 255 с. — (Барвіста серія).

Розповідь у книжці ведеться від імені головної героїні, десятикласниці Сніжани Юнак. Дівчина іронічна, дещо категорична у своїх судженнях, розуміє, що життя різноманітне, але усвідомлює, що не сприймає у ньому напів тонів. Сніжана гарно вчиться. Їй здається, що вона уже така доросла, бо «... може лагодити комп'ютери, чистити їх від вірусів». Чудово грає в комп'ютерні ігри-стрілялки, любить аніме, майже не дружить з дівчатами, переважно радиться із сусідом Дімкою, з легким презирством сприймає закоханості однокласниць. Але, як виявилось, зовсім безпорадна у кухні, коли хворіла мама. Не дуже легко перенесла період несправедливого цькування від однокласників. Однак, її розбишакуватість, природність у поведінці, довге, предовге волосся привертають увагу Влада.

Шкільне життя. Дівчата. Булінг.

Така любов : прозобукет / уклад. Т. Качак. — Київ : Академія, 2017. — 159 с.

Оповідання авторів, вміщені в збірці, різні за змістом. Так, в оповіданні Т. Боярчук «Не/дозволеність» йдеться про взаємну закоханість десятикласника Сашка та молодої вчительки, про розважливий і мудрий вчинок Марини Олександрівни, що поклав край їхнім стосункам. А Т. Новацька-Тітаренко в оповіданні «Переболить, або Какао із зефірками» описує події із життя героїні Єви, світ якої протягом кількох днів став іншим, коли вона зрозуміла, що «друзі бувають заздрисними, кавалери — зрадливими». Але буває значно гірше. Оповідання Н. Білої «Мала ніби не проти» про згубну дію наркотиків на людський організм.

Тут є також розповіді про першу подаровану хлопцем квітку, перший похід у нічний клуб на дискотеку, першу вагітність.

Шкідливі звички. Кохання. Зрада дружби. Вагітність.

Україна починається з тебе: поезія і проза для дітей шк. віку / упоряд. М. М. Морозенко ; літ. ред. Т. Винник [та ін.] ; обкл. А. Горецька ; іл. К. Белейович [та ін.]. — Київ : Фенікс, 2017. — 255 с. : іл., портр.

Цю збірку уклад для тебе авторський колектив Творчого об'єднання дитячих письменників Київської організації Національної спілки письменників України, а проілюстрували твої ровесники — читачі бібліотек Києва та переможці Всеукраїнських конкурсів патріотичного малюнка.

Вона містить сучасні цікаві та відповідні тобі сьогоднішньому вірші та оповідки про одне із найсильніших, давнє як сам світ людське почуття — любов до Батьківщини.

Можливо, тексти цієї книжки здадуться тобі геть неочікуваними. Адже немає в них ані гучних закликів, ні плакатних слів, ні підручкової дидактики. Але саме про щирість та природність патріотичних почуттів і хотіли розповісти письменники.

Патріотизм. Україна. Краса природи.

Чемерис В. Вітька + Галя, або Повість про перше кохання / В. Чемерис ; дизайнер Н. Ленько ; обкл. В. Гринець. — Львів : Априорі, 2018. — 122 с. : іл. — (Бібліотека шляхетного читання Юрія Височанського).

Вітька Горобець закоханий у Галю Козачок. А його вірний друг Федько Котигорошко, щоб привернути Галину увагу до Вітька, дає йому щирі поради як це зробити. От тільки поради ті, вичитані у книжках, виходять у хлопців якісь безглузді: то безкінечні зітхання, то паління цигарок, то дуель, про яку дізналося все село.

Сюжет повісті відбувається за радянської доби у селі Великі Чаплі. Тому серед дійових осіб книжки є міліціонер на прізвище Даний Етап, який у описаних подіях відіграє не останню роль. У книжці багато гумору та малюнків.

Валентин Чемерис відомий український письменник, автор понад 50-ти книг, прозаїк та гуморист, лауреат багатьох літературних премій.

Закоханість. Гумор. Історія. Радянська доба. Сільське життя.

Шавlach А. Пампуха : повість / А. Шавlach ; па- літ. авт. — Київ : Академія, 2018. — 144 с.

З переходом у «старшу школу» однокласників Гані наче підмінили. «Дівчата теревенили тільки про одяг і косметику. Хлопці — запекло мірялися смартфонами». Та ще й вліпили Гані образливе прізвище Пампуха, бо дівчина була нівроку. І класна керівничка їй натякала про зайву вагу у «деяких дівчаток». Та й вуличні знайомі разом із красенем Сашком, який їй подобався, також глумилися з Гані. Ще й у мережі однокласники безжально затролили. Рідні зайняті роботою, нікому і пожалітися. Здавалося — безвихідь. Але поміч прийшла від психолога Інни Михайлівни. Вона пояснила, що «Якщо хтось обзиває..., це зовсім не значить, що ти таким є. Ти не можеш стати гіршим через обзивання. Як і не можеш стати кращим через похвалу. Ти — це ти, що б не казали про тебе. Терпіти постійні приниження не слід.

За необхідності треба вміти дати відсіч. Адже зазвичай страх болісніший за самі образи». І Пампуха вирішує усе змінити.

Шкільне життя. Булінг. Формування характеру. Дівчата. Соцмережі. Профорієнтація.

Науково-популярна література

Денисенко Л. Я і Конституція / Л. Денисенко, О. Ільков, А. Стельмащук, А. Шуліма ; іл. Ж. Олійник. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 88 ст. — (Пізнавальні книги).

Автори цієї книжки — поважні юристи, котрі просто і цікаво розповідають про значення Конституції, гілки влади, обсяг свобод і прав громадян, а також роз'яснюють як саме працюють гарантії дотримання цих прав і свобод.

«Знай, у тебе є компас, що допоможе не схибити, з яким мандрівка життям ніколи не заведе небезпечними манівцями у безодню», — стверджують вони та дотепно й зрозуміло розтлумачують найважливіші для життя кожного конституційні норми.

Україна. Конституція. Правознавство.

Капранов В. Мальована історія незалежності України / Капранови Брати ; Д. Капранов ; худож. Ю. Журавель, О. Костенко, Ю. Васін [та ін.]. — Київ : Зелений Пес, 2016. — 79 с. : іл., портр., карти.

Сторінки видання висвітлюють весь історичний шлях боротьби всіх українських земель за державну незалежність. Автори книжки, відомі письменники та група художників два роки працювали над джерелами, створюючи тексти, будували пантеон героїв, вигадували мальовані сюжети. Тому весь виклад у книжці «базується на фактах, на які спирається історична наука і які підтверджені першоджерелами». Ці матеріали свідчать про те, що історія України «пов'язує в одне ціле і Крим, і Закарпаття і Галичину, Слобожанщину, Таврію, Волинь, Донбас. Що українська незалежність не переривалася з часів Великої Скіфії, і що навіть у найпохмуріші часи колонізації українці зберегли власну державу у формах автономії, повстанської республіки, війська-держави тощо. А отже наша державність має давню і безперервну традицію, і зовсім «не впала з неба». Її зберегли прадіди й діди, а значить треба берегти і нам».

Історія України. Військова справа. Патріотизм. Особистості.

Для школярів 17-18 років.

Визначаємося : усвідомлення, плани, вчинки, відповідальність.

Художня література

Білобров О. На межі можливого : повість / О. Білобров ; дизайн Н. Іщенко. — Київ : Грані-Т, 2011. — 230 с.

Головний герой повісті Хамід Турухані народився і виріс в Афганістані. Там іде багатолітня війна з талібами. Хлопець змалку навчився володіти зброєю, до того ж має неабиякі лінгвістичні здібності. Його батько — колишній радянський офіцер, українець Микола Кожушко, також учасник цих збройних сутичок. Після чергового збройного зіткнення з наркоділками і нальоту авіації на аул, батько наказав Хамідові шукати шлях в Україну, до рідні. Якою ж важкою виявилася для хлопця ця дорога! Адже і у спокійних і ситих країнах Європи є свої запроданці та кримінальні ділки, такі як німець Отто Вурст, є емігранти-терористи, такі як жорстокий турок Автурхан. І є такі як чесний і винахідливий ліванець Антуан та хоробра і кмітлива юна українка Настя.

Книжка — лауреат Всеукраїнського конкурсу на найкращі прозові твори для дітей шкільного віку «Золотий лелека».

Спорт. Шкідливі звички. Кохання. Зрада дружби. Булінг.

Гайдамака М. Кібершулер: повість / М. Гайдамака. — Київ : ВЦ «Академія», 2019. — 128 с.

У цій книзі відчувається справжня небезпека і драйв, хоча оповідається про звичайні літні тінейджерські пригоди, сповнені гумору та почуттів. Компанія підлітків — Леся, Таня, Колька та Андрійко, познайомившись на річці в провінційному містечку, втрапляють у пастку, розставлену початкуючим аферистом Серго Флінтом. Азартні ігри та безпека в інтернеті, уміння розбиратися в людях і перші почуття, підступне, але безсиле проти справжньої дружби зло — тут є все!

Водночас автор ненав'язливо вчить, як не потрапити в халепу у мережі, чим можна зарадити, коли поглинає азарт чи почуття, чому добрий гумор і щира дружба допомагають у будь-яких ситуаціях.

Війна. Мужність. Дружба. Пригоди.

Грищенко С. Винятки із правил : повісті, оповідання / С. Грищенко ; паліт. А. Шавлач. — Київ : Академія, 2018. — 126 с., [1] с.

Книжку склали дві повісті та одне оповідання. У першій повісті «Помилилася ідолем» головна героїня 17-річна Олександра закохалася у чоловіка удвічі старшого за неї. Для Саші це перше безоглядне кохання. Він також думав, що це уже назавжди.

У другій повісті «Ігри в стервочок» мова йде про старшокласників, гімназистів Макса, Романа та Мію. Романа хоче стати моделлю, тому поступово доводить себе майже до анорексії. Макс вживає наркотики, тому змушений лікуватися. А Мія, завдяки недоброму вчинку кращої подруги, стає посміховиськом для усієї школи.

Героєві оповідання «Дві жінки змінили мене» — Назарові, спорт допоміг протистояти недобрим звабам життя.

Загрози в мережі інтернет. Канікулярна повість. Дружба. Ігровий бізнес. Шкідливі звички.

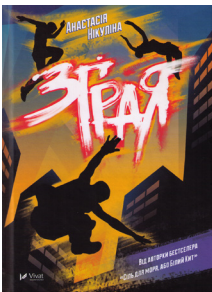
Гоголь Г. Тарас Бульба / М. Гоголь ; пер. із рос. М. Садовського ; за редакцією І. Малковича та Є. Поповича ; іл. В. Єрко. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. — 208 с.

Видання є другою редакцією роману, поданою з кількома незначними (але вкрай важливими і показовими на думку видавців) вставками з першої редакції, у перекладі Миколи Садовського, здійснене сто років тому. Ця «збірна»

форма тексту пропонує і принципово інший, більш повний, погляд на розказану М. Гоголем історію. Вражаюче жива та природна українська мова твору розгортає інший, український у суті та плоті, гармонійний і нарешті цілісний художній простір, у якому «знято» усі формальні суперечності російськомовного варіанту. Але головним «читцем», «доданою реальністю» сьогодення у книжці є неймовірний ілюстративний ряд, створений блискучим українським графіком Владиславом Єрком. В його надзвичайно яскравих, сильних та історично достовірних образах клекоче наше драматичне сьогодення.

Видання стало переможцем рейтингу «Книжка року-2018» у номінації «Підліткова та юнацька література».

Класика. Історія України. Козацтво. Кохання. Екранізована книга.

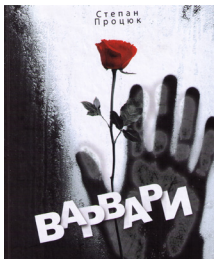

Нікуліна А. Згряя : роман-виклик / А. Нікуліна ; передм. М. Кідрука ; дизайнер обкл. В. Котенджи ; [післямова авт.] . — Харків : Віват, 2018. — 317, [1] с. — (Книжкова полиця підлітка).

Давид (Дейв), Тарас (Чіт), Лука (Люк), Микита (Нік) та Ілля (Пух) вправні трейсери. Вони постійно тренуються на дахах свого рідного Львова і мріють узяти участь у міжнародних змаганнях з паркінгу. Цей екстремальний вид спорту їх здружив, вони — «Згряя». Хлопці розуміють, що паркінг — це не дитяча забавка. У кожного з них є своя прихована таємниця. А з появою у «Згряї» юної Наталі (Таші) окремі перешкоди та ускладнення стають проблемами. Але челендж усе може перебороти.

Авторка книжки сама колись була трейсеркою. Її спогади та досвід лягли в основу роману, на сторінках якого багато термінів з цього виду спорту, а також пояснень та описів трюків.

Дружба. Спорт. Хлопці. Закоханість. Львів.

Процюк С. Варвари / С. Процюк ; обкл. Г. Букша. — Вінниця : Видавництво «Теза», 2016. — 157 с.

Ця психологічна повість розповідає про шкільне й не лише життя українського підлітка в часи радянського тоталітаризму. Долі Івана Дорощука та його учителя історії Миколи Панасовича Морецького на буденних прикладах показують, як саме відбувалося ідеологічне насилля, у яких формах реалізувався фізичний і психологічний терор, що тоді панували повсюдно.

Поряд із розповіддю про події 70-х, історичними екскурсами та документальними фактами (скажімо, про кадебістську спецоперацію «Блок» у 1972), у повісті розгортається історія наївного, драматичного, але сильного й чистого кохання юних Івана та Марти. Книжка розкриває страхи підлітків, сформовані жорстокою дійсністю чи навіть банальною необізнаністю щодо найпростіших фізіологічних питань. Але на заваді їхнім мріям і намірам стоять не внутрішні перепони, а цілком конкретні представники системи (як ось, самовіддана «стукачка» Октябрина Едуардівна чи майор Грібачіхін) і саме буття, в якому навіть у власній родині не можна бути певним у порядності й відданості близьких.

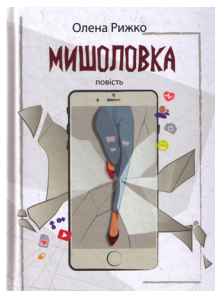
Тоталітаризм. УПА. Історія України. Шкільне життя. Кохання. Радянська доба.

Процьок С. Вітроломи : повість / С. Процьок. — Київ : Грані-Т, 2015. — 135 с.

Герої цієї повісті старшокласники Сергій та Максим — друзі. Однак, вони по-різному сприймають світ і всі його загадки. Сергій вважає, що ключ від таємниць у майбутньому, а Макс — у минулому. Тому їхні суперечки лише збагачують один одного. Сергій мріє створити апарат, що протистояв би вітрові, а Макс хоче подорожувати рідною країною. Сергій конфліктує з батьками, його мучить депресія. А закоханість у Катю, кохану дівчину Макса, приносить йому чергове розчарування і, водночас, додає нових сил і бажань. У книжці автор розповідає також про підпільну секту Молокарів, що затягнула у свою пастку Катю, розмірковує над тим, чи варті гроші того, щоб принести їм у жертву власний талант.

2015-го року С. Процьок отримав відзнаку «Золотий письменник України». *Дружба. Закоханість. Конфлікти у родині. Депресія. Релігійні секти.*

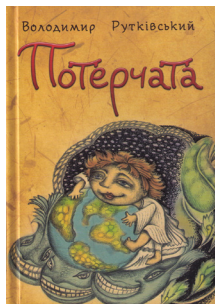
Рижко О. Мишоловка : повість / О. Рижко. — Київ : ВЦ «Академія», 2019. — 160 с.

Юна героїня цієї історії Торі, розчарувавшись у друзях і коханому, знаходить цікаве знайомство в інтернеті. Зрештою, загадковий і чуйний 25-річний Фенікс запрошує Торі — «Енігму» на побачення...

А поряд розгортається буденна, але від того не менш драматична історія непростих взаємин друзів-суперників — Гліба та Влада, заздрісної Рити й непередбачливої Юльки.

Детективний сюжет пересипаний щирими емоціями та ненав'язливими відповідями на вічні, але щоразу актуальні питання про сенс життя, вибір і справжнє в житті.

Загрози в мережі інтернет. Торгівля людьми. Родина. Кохання. Дружба.

Рутківський В. Потерчата: дит. сповідь для дорослих, які так нічому й не навчилися / В. Рутківський; худож. В. Якубовський; обкл. Р. Крамара. — Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2013. — 256 с. : іл.

Це пронизлива автобіографічна повість про дитинство Володимира Рутківського, котре припало на страшні роки Другої світової війни та лихоліття повоєнних часів. Автор із гумором і беззастережною відвертістю розповідає, яким викривленим і нелюдським поставав тоді світ перед дитиною. Та головне — письменник розкриває джерела людяності, котрі дають нам змогу залишатися людьми у найскрутніших життєвих обставинах.

Друга світова війна. Історія України. Автобіографія. Родина. Становлення особистості.

Сайко О. Птахи завжди повертаються : повість / О. Сайко ; паліт. О. Стельмах. — Київ : Академія, 2017. — 125 с.

«Мрійлива, невпевнена в собі, з купою комплексів, Оленка... завжди була самотньою, ... хоча й не особливо страждала від цього, розважаючи себе власними фантазіями». А тут ще й сталася трагедія — загинула мама. І дівчина втрапила до божевільні. Серед пацієнтів лікарні Оленка знаходить друзів — Магдалину, Гальку, Михайлину, Тиню. Кожен із них має свою дивну відмінність. Але вони співчутливі та щирі.

Пам'ять поступово повертається до Оленки. Що у неї попереду? Та ж самотність, людська жорстокість. А, можливо, безвихідь? Чи зовсім нове життя, у якому, впевнена юнка, у неї вистачить розуму і сили бути незалежною і самостійною, змогти перебороти все.

Підліткові комплекси. Хвороба. Формування характеру. Сирітство.

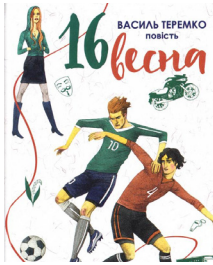
Слоновьська О. Дівчинка на кулі : роман / О. Слоновьська ; дизайнер обкл. Л. Іволга. — Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2012. — 397 с.

Це автобіографічний роман, у якому крізь світовідчуття сільської дівчинки Олі, котра не здалася труднощам, змалку відстоювала власну гідність і попри все досягала успіху, докладно показано «радянське життя» як таке. Фальш і самовідданість, тотальний ідеологічний тиск і мистецьке вивільнення душі, самотність і вічний страх перед колективом, який щомиті може обернутися на зграю — ось реалії тогочасного дитинства й юності. А ще так само тотальна неповага міщан до «села», що калічила долі не згірше ідеологічних переслідувань!

Книжка пересипана тогочасними піснями й анекдотами, сповнена неповторного шарму львівських кав'ярень і побуту, й водночас — прихованого узаконеного булінгу в школі, упередженості вчителів і байдужості рідних.

Але ця розповідь звернена не в минуле, а в майбутнє. Вона про силу духу й віри, котрі творять із людини переможця.

Історія України. Тоталітаризм. Шкільне життя. Булінг. Стосунки в родині. Формування характеру. Сільське життя. Радянська доба.

Теремко В. 16 весна : повість / В. Теремко ; паліт. О. Стельмах. — Київ : Академія, 2018. — 128 с.

«То все — весна. Інші задачки вона підкидає. У нас уже не клас, а збірник задач. І всі не з алгебри». Так характеризує нову поведінку однокласників Климко. Це десятикласники Артик, Колька, Ілона, Ірма, Славко, Ванько. У кожного з них свій характер. Хто наївний, хто самовпевнений, хто категоричний. Артик, Колька і Ванько закохані в Ілону, дівчину, яку «веде і переслідує власне ім'я». Вона все частіше не знаходить пояснення своїм думкам, вчинкам, снам. Артик несміливий, потребує підтримки у своїх рішеннях, проте здатний на вчинок. Йому бракує батькових порад і, він потайки їде на Схід України провідати у госпіталі пораненого на війні тата. А Колька, після втечі з дому, осмислює всі свої помилки. Цікавий персонаж Ванько — «колекціонер» думок і вражень про людей», який по-своєму все і всіх бачить. Усі вони дорослішають.

А ще автор неодноразово змальовує гру хлопців у футбол, за якою спостерігають дівчата-однокласниці. І яка, по суті, перетворює клас у команду.

Шкільне життя. Патріотизм. Хлопці. Стосунки з дорослими. Формування характеру. Вікові фізіологічні зміни. Спорт. Війна на Сході України.

Терра інклюзія, 2018 : зб. інклюз. оповідань : твори переможців та фіналістів Міжнар. літ. конкурсу «Коронація слова» у категорії спецвідзнаки «Інклюзивні оповідання «Терра інклюзія» / [уклад. Осмолівська О.]. — Київ : Видавн. центр «12», 2018. — 200, [2] с. : іл. — (Коронація слова).

Кожне з вісьми оповідань збірки розкриває долю й душу насамперед людини, котра має власні переконання і мрії та живе у звичайному, спов-

неному проблем і буденних труднощів та радощів світі. Саме це дає змогу читачеві з інвалідністю впізнати в чомусь себе, відчуті на прикладі героя власну повноцінність і затребуваність у соціумі. А всім іншим — проїнятися ідеєю інклюзії (включення) та відчуті усю повноту й багатобарвність життя.

Йдеться про долю незвичайної студентки, котра вперто долає непрості сходи на шляху до самореалізації, чи про доведену до відчаю сільську «невдашку», примушену вчинити самосуд, — кожна з історій захоплює і відкриває нові простори душі й духу.

Інклюзія. Шкільні будні. Родина. Почуття. Дружба. Булінг. Насилля в родині.

Тужиков А. Ще одна цегла в стіні / А. Тужиков ; іл. Н. Сойко. — Чернівці : Чорні Вівці, 2016. — 110 с. : іл.

Разом із зображенням дорослішання головного героя, автор книжки змальовує найхарактерніші риси нашої історії, починаючи з середини 90-х років 20 ст. до сьогодні. Ось хлопчик п'ятикласник, що вже зрозумів різницю між майновими станами людей, ось він уперше побачив мобільний телефон. Ось із друзями малює графіті на стінах будинку. Згодом опановує геймерське ремесло. А коли усіх захоплює інтернет, помічає, що «мережа забирає мої думки, видозмінює моє мислення, деформує його». Переживає кошмар першого походу у військкомат; критично сприймає соцмережі, називаючи їх «паралельним життям підлітків». Довелося хлопцеві бути учасником сквоту, слему, вперше подорожувати автостопом, стати студентом і розпочати доросле життя.

Історія України кінця ХХ початку ХХІ століть. Сучасні юнацькі інтереси. Хобі.

Череп-Пероганич Т. Коли приходять любов, або Щастя після нещастя : повість / Т. Череп-Пероганич ; дизайн Кобзар Б. — Київ : Фенікс, 2018. — 63 с.

Героїня повісті Сніжана пережила дуже важкий стрес. Здається, що повернутися до колишнього життя майже неможливо. У це не дуже вірить навіть її мама, звинувачуючи і себе у тому, що сталося. Довелося змінити школу, хоча усе стало відомо і тут. І дівчині у новому класі також немає

спокою. Адже заздрісників та злих язиків кругом достатньо. Однак, не дивлячись ні на що, «Сніжана впевнена в собі, освічена, здібна, має всі задатки лідера і дуже-дуже красива». Ці риси її вдачі, а ще незвичайний та розумний друг Андрійко, який оживив понівечену душу Сніжани, «затулив собою минуле», мають допомогти знайти віру у світлі почуття.

Перші почуття. Шкільне життя. Булінг. Формування характеру.

Штефан А. Літо довжиною в ДНК : повість / передм. Т. Стус ; намальувала А. Іваненко. — Харків : Ранок, 2018. — 175, [3] : іл.

Ця «літня» книга присвячена світові біотехнологій і підліткам, які вже знайшли справу свого життя. Тому вона переповнена найновітнішими знаннями з біології й не лише. А що авторка певна, що її читач — як мінімум шкільний розумаха-«олімпіадник», то нічого не розжовує, а обходиться хештегами на полях сторінок, за якими можна знайти потрібну інформацію у Вікіпедії. Той, хто візьметься її читати, точно візьме верх у дискусіях про генетично-модифіковану городину чи вакцинацію .

А ще він переконається, що нерди (Нерд — від англ. nerd., заучка, зубрило) живуть напрочуд цікавим, сповненим пригод і почуттів життям, у якому значно більше позитиву, ніж деінде. Наталка Птаха і закоханий у неї Ілля, брат і сестра Дзиги, Щур і навіть натхненна вчителька біології Мітохондрія та байкер-науковець Євген Джура — нові та напрочуд симпатичні герої сучасної української літератури, на яких хочеться бути схожими.

Біотехнології. Біологія. Школа. Дружба. Профорієнтація. Канікулярна повість. Науково-популярна повість.

Ще не в курсі, але... : прозобукет : [оповідання]. — Київ : ВЦ «Академія», 2019. — 176 с.

Ця збірка вмістила бентежні, викличні та водночас прикольні історії про підлітків, що вимушені не лише «задаватися питаннями», а й діяти у ситуаціях, котрі напружують.

Не завжди прості й однозначні відповіді доступні. Не завжди є час, аби дізнатися чи здогадатися про наслідки. Але життя йде й кожний із героїв цієї збірки проживає свою неповторну історію дорослішання.

Становлення особистості. Родина. Кохання. Дружба.

Науково-популярна література

Бабкіна К. Сила дівчат : маленькі історії великих вчинків / К. Бабкіна, М. Лівін ; мал. Ю. Тверітіна, А. Сарвіра. — Київ : Книголав, 2018. — 110, [1] с. : іл. — (Дитяча полиця).

Ця книга створена за ініціативи Internews та за фінансової підтримки Уряду Канади. Авторів надихнула американська книжка Елени Фавіллі та Франчески Кавалло «Казки на ніч для дівчаток-бунтарок».

Збірка вміщує короткі оповіді про п'ятдесятіох видатних українських жінок, чії вчинки та досягнення надихають і окрилюють. Серед героїнь — науковиці, мисткині, лікарки, військові, спортсменки, дизайнерки, волонтерки тощо, котрі жили в Україні в різні часи, або є нашими сучасницями. Королева Анна Ярославна сусідить тут із шахісткою Анною Музичук і миротворицею Валерією Парадою, режисерка Кіра Муратова із співачкою Квіткою Цісик і Лесею Українкою, а письменниця Ліна Костенко з дизайнеркою Лілією Пустовіт та науковицею Мариною В'язовською.

Книжка спонукає дівчат долати перешкоджи на шляху до омріяної мети, діяти, а не мріяти.

Гендер. Біографія. Профорієнтація. Толерантність. Особистості.

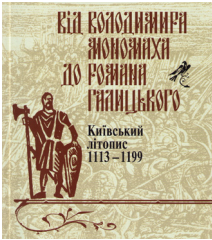
Біденко С. Книга юного підприємця : 9 детал. планів своєї справи для підлітків / С. Біденко, І. Золотаревич. — Харків : Основа, 2017. — 143 с. : іл.

Видання містить корисні поради, які допоможуть підлітковиці організувати власну прибуткову справу, спробувати себе в підприємстві та заробити свої перші гроші.

Йдеться про те, як створити й організувати свою команду, хто такі партнери, замовники та клієнти і як шукати з ними спільну мову, хто і як саме має «відстежувати» доходи і витрати та про багато іншого.

У книзі чотири частини (Посібник, 9 ідей заробітку, Шаблон бізнес-плану та Шаблон обліку доходів і витрат), кожна з яких поступово наближає тебе до успіху. Перша пояснить, що таке бізнес-ідея та як саме її втілити, наступна покаже покрокове розгортання бізнесу на зразках, а дві наступні будуть тобі опорою в створенні власного бізнес-плану та подальшому контролі та плануванні своєї справи..

Економіка. Підприємництво. Профорієнтація. Управління.

Від Володимира Мономаха до Романа Галицького : Київський літопис 1113–1199 / авт. пер. із старослов. мови, післямови, комент. та приміт. В. Яременко. — Київ : Веселка, 2015. — 506 с. : іл.

Це оригінальне та вишукане за художнім рішенням видання містить адаптований для юного читача переклад «Київського літопису 1113–1199 рр.» із післямовою, коментарями та примітками відомого дослідника давньої української літератури Василя Яременка. Також до книги увійшли два знаних тогочасні світські тексти — «Повчання Володимира Мономаха» (1117) та уривки з «Воїнської повісті про Великого Київського князя Ізяслава Мстиславича...».

Видання відзначене літературно-мистецькою премією імені Олени Пчілки (2016).

Історія України. Літописи.

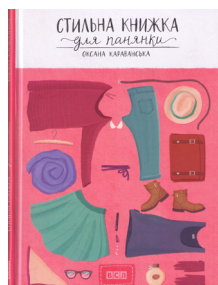
Діячі України : [Образотворчий матеріал] = Prominent Ukrainians : альбом / авт. і куратори проєкту «Діячі України»: Клуб іл. Pictoric, Арт-центр Павла Гудімова Я Галерея, Укр. кризовий медіа центр ; ред. П. Ліміна ; обкл. А. Сарвіра ; тексти А. Денисенко [та ін.] ; пер. А. Драган [та ін.]. — Київ : Артбук, 2016. — 239, [9] с. : репрод. — Текст укр. та англ. мовами.

Це ілюстрований каталог плакатів українських художників, який є підсумком проєкту «Діячі України». Сто чотирнадцять репродукцій альбому

зображають художню інтерпретацію сучасними майстрами пензля видатних українців, котрі «за свій життєвий шлях змогли і встигли прославити себе і Україну». Серед них князі, письменники, художники, авіаконструктори, інженери, гетьмани, політики, лікарі, меценати, актори, композитори, вчені різних галузей, релігійні діячі. Усі вони зображені мовою сучасного постера (плаката) у незвичних образах: археолог Вікентій Хвойка — на держаку лопати; Богдан Хмельницький — на географічній карті; пророк, поет та художник Тарас Шевченко — у вигляді солов'їв, бджіл, джмелів, свого портрета та заповітів, які він нам залишив; поет Грицько Чубай — на стрічках самвидаву; дитячий письменник Всеволод Нестайко — серед героїв своїх творів; авіаконструктор Олег Антонов — у вигляді літака; інженер-мостобудівник Євген Патон — серед схематичних мостів та формул; колекціонери, меценати Богдан і Варвара Ханенки — на фоні зібраних ними художніх полотен та ін.

Кожен плакат супроводжується текстом, у якому подані біографічні дані та означення того спадку особистості, завдяки якому він залишився в історії.

Особистості. Наука. Культура. Історія України. Мистецтво. Література.

Караванська О. Стильна книжка для паньчки / О. Караванська ; намалювала А. Стефурак. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. — 139, [4] с. : іл.

Цю чудову книжку відома українська модельєрка Оксана Караванська написала саме для дівчаток-підлітків. Бо якраз у цьому віці, як ніколи, важливо показати світові свою індивідуальність і водночас не «втратити обличчя», бути в руслі найвідоміших модних тенденцій, але «не такою, як усі».

Переповідаючи кумедні випадки зі свого дитинства й усілякі цікавинки з історії моди, авторка тактовно та на високому професійному рівні пояснює, яким має бути макіяж юнки, як саме доречно вбиратися до школи, а як — на дискотеку тощо, яким чином добирати аксесуари та як створити «шарм», як поєднувати в одязі етнічні мотиви та новітні віяння і ще багато-багато цікавого!

Виданню присуджено відзнаку порталу «VagaBooka». Простір української дитячої книги». А також відзнаку «Рейтинг критика» у категорії «Нон-фікшн».

Мода. Дизайн. Догляд за собою. Історія моди. Історія моди в Україні.

Мельниченко Н. # Я Не Боюсь Сказати : найвідвертіша кн. для підлітків / Н. Мельниченко ; худож.-оформ. А. Сміт. — Харків : Фоліо, 2017. — 213 с. : іл.

У вступі до видання авторка зазначає: «Ця книжка про таке страшне явище, як насильство. Ми поговоримо про те, яким буває насильство... як розрізнити насильство і як не чинити насильство над іншими. Ми поговоримо про секс. Яким він буває і яким він має бути. Ми поговоримо про те, як допомогти людям, які постраждали від сексуального насильства. Ми поговоримо про особисті кордони людини, про згоду й уміння казати та приймати «Ні». ... про міфи, які існують довкола сексу та сексуального насильства».

Зміст книжки поділено на дві частини — для підлітків та дорослих. У першій частині авторка посилається на багато історій про насильство, що сталися з людьми ще в дитячому віці і які розповіли про них в інтернеті під час акції 2016 року «#Я Не Боюсь Сказати». У «батьківській» частині закликає вірити дітям, як виявити та реагувати на насильство, подає законодавчу інформацію щодо насильства.

Книжка має відзнаку «ВагаВookа. Простір української дитячої книги», номінація «Пізнавальна книжка року», 2017.

Сексуальне насильство. Законодавство проти насильства.

Тужиков А. Коротка історія технологій, або Як зрозуміти свій гаджет / А. Тужиков ; іл. та обкл. Н. Соїко. — Чернівці : Чорні вівці : Книги — XXI, 2018. — 11 с. : іл.

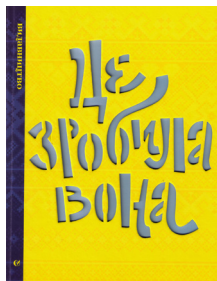
Технології все більше захоплюють наше життя, дають нам можливість спілкуватися. Вони всюди. Попри розмаїття і форму гаджетів, — усе працює за єдиними принципами, побудовано на схожій архітектурі, написано одними мовами програмування, які важливо знати і розуміти.

Автор книжки — письменник, який вивчає штучний інтелект та квантові обчислення. У книжці він розповідає про історію винайдення та вдоскона-

лення комп'ютерів, їхніх диригентів — операційні системи, можливості Інтернету та мови програмування. А також пояснює, що таке стартапи та хакатони, принципи роботи квантових комп'ютерів, Bitcoin, користь та загрози людству від нанороботів.

Словом, книжка розкаже як «тримати руку на пульсі» сучасних технологій, яким ми довірили своє життя.

Технології. Комп'ютери.

Ще зробила вона / наук ред. Д. Вортман ; літ. ред. А. Процук ; ексклюз. гарнітури В. Харика. — Київ : «Видавництво», 2018. — 104 с. : іл. — (Дівчата можуть усе).

Давня і захоплива історія нашої держави багата звершеннями жінок у різних галузях — науці, культурі, економіці, громадському житті, військовій справі, тобто навіть у таких, які і досі вважають «чоловічими». Ця книжка про жінок, які повірили у себе, які подарували Україні і світу свої уміння, знання і таланти. Всього у збірці вміщено 49 розповідей. Серед них є давно відомі імена, а є і такі, про яких ми знаємо мало, однак в історії вони залишили незабутній і значний слід, або ж продовжують робити свої добрі справи. Серед них княгиня Ольга і давньоруська киянка Євпраксія Мстиславівна, яка написала науковий трактат «Мазі»; письменниця Леся Українка і письменниця Наталія Кобринська, яка першою з українок публічно виступила за права жінок; співачка Соломія Крушельницька і художниця Олександра Екстер, яка першою під час спектаклів на сцені використала електричне світло і розмальовувала тіла акторів; найуспішніша жінка-снайпер Людмила Павліченко і волонтерка, розвідниця, організатор жіночої чоти Січових стрільців Ольга Басараб; архітекторка, авторка Палацу «Україна» Євгенія Маринченко і Катерина Ющенко, одна із перших у світі програмісток, яка складала програми вручну і писала їх цифрами; плавчиня Яна Клочкова і найкраща у світі жінка-арбітриня футболу Катерина Монзуль; кінорежисер Кіра Муратова і директор інституту мікробіології Ганна Ельська... У книжці кожній із розповідей про жінок передує оригінально оформлений мальований портрет.

Гендер. Історія України. Особистості. Біографії. Жінки.

Абетковий покажчик авторів та назв

Бабкіна К.	57.	Нікуліна А.	41, 50
Бачинський А.	4, 31	Оксеник С.	11
Біденко С.	57	Опанасенко О.	24, 25
Біла Н.	32	Панасов І.	20, 21
Білобров О.	48	Перше побачення	43
Бічуя Н.	4	Потеряно Ю.	26
Від Володимира Мономаха до Романа Галицького	58	Промахов О.	21
Вздульська В.	23	Процюк С.	42, 50, 51
Гаврош О.	32	Роздобудько І.	12
Гайдамака М.	48	Рижко О.	44, 52
Гридін С.	5, 33, 34	Росоловська А.	27
Грищенко С.	49	Рубан Н.	12
Гоголь М.	49	Русіна О.	13
Денисенко Л.	15, 47	Рутківський В.	13, 52
Діячі України	58	Сайко О.	14, 53
10 історій для хлопців	35	Сердюк М.	28, 29, 30
Захабура В.	35	Слоньовська О.	53
Зубченко О.	5	Стрижевська Т.	14, 44
Ільницький Д.	16	Така любов	45
Есаулов О.	6	Теремко В.	54
Капранов В.	47	Терещук Г.	17
Караванська О.	59	Тегга інклюзія, 2018	54
Кокотюха А.	7	Тихолоз Б.	17
Комар Б.	8	Ткачук Г.	18
Корнієнко Т.	36	Тужиков А.	55, 60
Коршунова А.	8	Україна починається з тебе	45
Костюченко І.	24	Ушкалов А.	18
Купріян О.	37	Це зробила вона	61
Левкова А.	38	Чат для дівчат	15
Лущевська О.	9, 10, 38	Чемерис В.	46
Малетич О.	10	Череп-Пероганич Т.	55
Матіяш Д.	11	Шавlach А.	46
Мацко І.	39	Штефан А.	56
Мензатюк З.	40	Шутко О.	22
Мельниченко Н.	60	Ще не в курсі, але	56
Морозенко М.	41	Щербаченко Т.	19

Зміст

До юних читачів	3
Для читачів 11-13 років	4
Шукаємо себе:	
мрії, прикраси, радощі, шкільні справи.....	4
Художня література.....	4
Науково-популярна література.....	15
Серійні видання:	
«Видатні українці. Люди, які творили історію».....	20
«Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей»	23
Для читачів 14-16 років	31
Дорослішаємо:	
халепи, втрати, закоханості, перемоги	31
Художня література.....	31
Науково-популярна література.....	47
Для читачів 17-18 років	48
Визначаємося:	
усвідомлення, плани, вчинки, відповідальність.....	48
Художня література	48
Науково-популярна література	57
Абетковий покажчик авторів та назв	62

ЖИТТЯ БАГАТОГРАННЕ, РОЗМАЇТЕ

Рекомендаційний бібліографічний покажчик
для читачів віком 11-18 років

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.

Укладачі Н.О. Гажаман, Н.П. Марченко.

Редактор В.Я. Полисаєва.

Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак.

Підписано до друку 13.11.2019 р.

Зам. № 24.

Видавець та виготовлювач:

НБУ для дітей

вул. Януша Корчака (Баумана), 60,

м. Київ, 03190

Тел/факс. 400-65-87,

тел. 400-05-01, 400-70-91

<http://www.chl.kiev.ua>

mail: library@chl.kiev.ua

НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел./факс: 400-65-87, тел.: 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua